

Wena numeru
300 mk.

Wena prenumeraty

w Łodzi

Miesięcznie mk. 6500

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 8000

poza Łodzią egz. 350

Konto Poczto. kasj.

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

XXVI r.,
istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp

Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

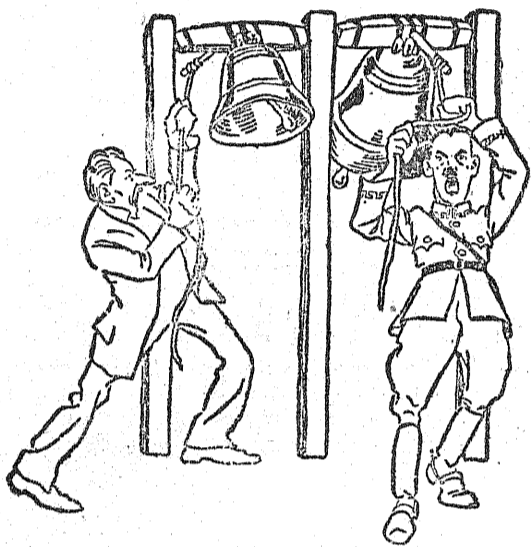
Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela, dnia 25 lutego 1923 r.

Paragraf 263 K. K.

Winny... wywołania niepokoju publicznego bez żadnego ku temu powodu przez uderzenie w dzwon... ulegnie karze aresztu.

(Gaz. Por. 2 grosze)

SPRAWA KŁAJPEDY.

NOTA RADY AMBASADORÓW DO RZĄDU KOWIŃSKIEGO.

WARSZAWA 24 (PAT) Ministerstwo spraw zagranicznych komunikuje: Na skutek wydalenia przez władze litewskie z Kłajpedy przedstawiciela Polski posła pełnomocnego Szaroty, delegata polskiego przy wysokiej komisji Ligi Narodów, zwrócił się rząd polski z protestem do rządu mocarstw sprzymierzonych. W odpowiedzi na to wystąpienie posłowie tych mocarstw odwiedzili w dniu 24 b.m. pana ministra spraw zagranicznych i złożyli w imieniu konferencji ambasadorów następujący tekst noty, wystosowanej przez tę konferencję do rządu w Kownie.

Konferencja ambasadorów do przedstawicieli aljanckich w Kownie.

„Uprasza się o zawiadomienie rządu litewskiego, iż według informacji, przesłanych przez konsula angielskiego w Kłajpedzie, p. Budrys ogłosił się po wyjeździe władz aljanckich wysokim komisarzem, co więcej, do Kłajpedy wkroczyły regularne wojska litewskie, wywieszono sztandar litewski, zaś delegat pol-

ski został usunięty.

Rządy sprzymierzone protestują przeciw tym pogwałceniom układu, zawartego z komisją nadzwyczajną, powołaną do ustanowienia ustroju prowizorycznego, który winien pa nować na tem terytorjum, dopóki nie zostanie przekazane suwerenności, uzależnionej od wykonania warunków, ustalonych przez tę decyzję.

Z drugiej strony rządy sprzymierzone zwracają uwagę rządu litewskiego na odpowiedzialność, jaką on ściąga na siebie, przybierając wobec Polski postawę niebezpieczną dla pokoju. Rządy sprzymierzone, których rady przeczernego postępowania zostały wysłuchane w Warszawie, pragną mieć nadzieję, że rząd litewski nie pozostanie głuchy na ich wskazania i domagają się w sposób najbardziej stanowczy, aby dał on przekonujący dowód swych uczuć pokojowych, zarówno w Kłajpedzie, jak i w stosunku do Polaków.

NOTA CZICZERINA DO MOCARSTW ZACHODNICH.

BERLIN 24. (wł) Z Moskwy donoszą, że Cziczeryn wysłał wczoraj oprócz not, o których już donoszono notę protestującą do rządów angielskiego, francuskiego i włoskiego przeciwko uregulowaniu sprawy kłajpedzkiej. Odpis tej noty został przedstawiony rządowi niemieckiemu.

Nota ta mówi, że usiłowanie rozwiązania kwestji kłajpedzkiej, która dotyczy równowagi na Morzu Bałtyckim, bez wysłuchania Rosji, grozi nowymi międzynarodowymi konfliktami. Już 22-go grudnia r. ub. wniósł rząd sowiecki protest przeciwko przyjęciu statutu Kłajpedy bez udziału Rosji. Ponieważ państwa sprzymierzone zignorowały ten protest, będą musiały ponieść odpowiedzialność(?) za wszelkie straty, które dla Rosji wynikną z powo-

du przyłączenia Kłajpedy do Litwy. Rząd sowiecki w najbliższym czasie przedstawi żądania odszkodowań.

Szczególniej kwestjonować należy ten artykuł statutu kłajpedzkiego, który przewiduje oddanie portu Kłajpedy pod zarząd międzynarodowy z udziałem Polski. (Tu ich boli! — Przep. Red.) Artykuł ten jest poważnym naruszeniem najelementarniejszych interesów Rosji (1) Rząd sowiecki nadzieja się, że rządy, które współdziałały przy rozstrzygnięciu tej sprawy, rozpoczną z Rosją dyskusje, ażeby obecnemu stanowi rzeczy, który jest poważnym zagrożeniem spokoju na Wschodzie Europy, położyć kres.

ODPOWIEDŹ DLA NIEPROSZONEGO POŚREDNIKA.

WARSZAWA 24 (PAT) Ministerstwo spraw zagranicznych ogłasza tekst noty rosyjskiej do rządu polskiego wraz z odpowiedzią na tę notę.

W odpowiedzi minister spraw zagranicznych podkreśla dążenie Polski do utrzymania i utrwalenia pokoju światowego i stwierdza, że trojska komisja ludowego dla spraw zagranicznych o zachowanie pokoju i uniknięcie wstrząszeń znajdzie pełne zrozumienie w Polsce.

Dalej minister spraw zagranicznych wyraża zdziwienie z powodu pewnych zwrotów, użytych w nocie rosyjskiej pod adresem Ligi Narodów, a przechodząc do odpowiedzi na stanowisko rządu

rosyjskiego w stosunku do interpretacji 3 art. traktatu ryskiego, stwierdza, że interpretacja nie odpowiada duchowi tegoż artykułu. Art. 3 traktatu miał na celu ustalenie całkowitego desinteressement Rosji w sprawie terytorjum, położonego na zachód od granicy.

W końcu minister spraw zagranicznych zaznacza, że rząd polski nie widzi uzasadnienia dla interwencji rządu rosyjskiego w sporze polsko-litewskim i wyraża rządowi rosyjskiemu podziękowanie za propozycję współdziałania w polubownym załatwieniu tegoż sporu.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Sprawa stosunku państwa do kościoła.

(wp) W przyjeździe rady ministrów odbyła się dziś konferencja z delegatami duchowieństwa katolickiego, w której m. in. wzięli udział kard. Kakowski gen. Sikorski i minister Miękułowski. Rozważano kwestję ustaw, ograniczających prawa duchowieństwa katolickiego w trzech dzielnicach, oraz zastanawiano się nad tem, w jaki sposób ma się ułożyć stosunek państwa do kościoła.

P.P.S. wobec bolączek gospodarczych.

(wp) Klub P P S na wczorajszym posiedzeniu, poświęconem kwestjom skarbowo-gospodarczym, powziął szereg rezolucji. M. in. P P S domaga się, aby taryf kolejowych nie podwyższać, ażeby do zahamowania wzrostu drożyzny. P P S uzależnia głosowanie w sprawie nowej emisji marek papierowych od przeznaczenia dostatecznych sum na realną walkę z drożyzną. P P S domaga się wyasygnowania funduszy na zaopatrzenie miast i środowisk fabrycznych w artykuły pierwszej potrzeby, oraz utworzenie przez rząd, łącznie z kooperatywami spożywczymi i magistratami, organizacji zakupów, magazynowania i rozdania artykułów spożywczych. Przy ustalaniu cen artykułów spożywczych należy uwzględnić możliwość nabywania ludności pracującej.

Pierwszy konkurencyjny film francuskiej produkcji!!!

Dramat

życiowy

ONNA

(Duse

w kinie)

W roli tytułowej potężna **DIANA KARENNE**

oraz Edmond von Doile z teatru „Grand-Guignol“ w Paryżu, Aenne de la Croix z teatru „Sara Bernhard“ w Paryżu, Bugatier z teatru „Grand Guignol“ w Paryżu, Gabriel de Cr. vonne z teatru „Antoine“ w Paryżu, La Petite Suzy z teatru „Gymnase“ w Paryżu.

Początek przedstawień o g. 5 i ostatniego seansu o 9.30 w.

5703b

CASINO

CASINO

„MONNA VANNA“

Najbardziej francuski ze wszystkich dramatów belgijskiego pisarza Maeterlincka-jak orzekła krytyka paryska—bowiem najbardziej pełnych efektów i wytań natetycznych na temat zagadnienia o czci niewieściej—dramat „Monna Vanna“ doczekał się oprawy w ramy ekranu z inifującą reki jednego z najświetniejszych reżyserów, doby współczesnej Ryszarda Eichberga, doczekał się w cielecia głównych swoich postaci przez uroczka Lee Parry, jakby wymarzoną dla tytułowej roli, oraz przez szereg najwybitniejszych sił kinoteatralnych z Wegenerem i Steinrueckiem na czele, znalazł nadto utalentowanego dekora-tora-architekta w osobie warszawianina, prof. Jakóba Romiła, a potem wszystkim okazał się w przeróbce na film jeszcze wielokroć bardziej olśniewającym, fascynującym widzą grą, porażającym oko i myśl—wzruszającym uczucia mas, niż na zwykłej scenie, czego najlepszym dowodem jest kolosalna frekwencja tłumów na tym pokazie tak zagranicą, jak i w kraju. (5607K1)

29

Wirówki i Konwie

poleca

T-wo Mieczarskie

Al. Kościuszki 29, w Łodzi.

5701b

Kupimy strugarkę do drzewa

kombinowaną, t. j. wyrównarkę i grubościową (po niemiecku Abricht-und Dichtmaschine) używaną, w dobrym stanie. Oferty, Łódź, skrzynka pocztowa № 15, Filja 5 ta.

O nasze granice wschodnie.

WARSZAWA 24 (PAT) Ministerstwo spraw zagranicznych komunikuje: Rząd polski złożył konferencji ambasadorów notę, w której zażądał uznania przez główne mocarstwa sprzymierzone istniejących granic Polski. W odpowiedzi na to wystąpienie dnia 24 bm. odwie-dzili p. ministra spraw zagranicznych posłowie reprezentowanych w konferencji ambasadorów państw i izłożyli następujące oświadczenie:

„Konferencja na posiedzeniu z dn. 21 lutego rozpatrywała żądanie rządu polskiego, zmierzające do uzyskania od rządów sprzymierzonych za pośrednictwem konferencji ambasadorów wypowiedzenia się w sprawie uznania granic wschodnich Polski, jak również granic z Litwą. Konferencja natychmiast zainteresowała temi żadaniami rządu państw sprzymierzonych.“

Przed rozwiązaniem problemu wschodniego.

TURCY NARADZAJĄ SIĘ.

PARYŻ 24-2 (A. W.) Havas donosi z Konstantynopola na podstawie depeusz z Angory, że dyskusja rady narodowej nad wynikiem konferencji lozańskiej zostanie zakończona w poniedziałek. Rząd Angory przedłożył swoje ostateczne koncesje mocarstwom sojuszniczym i oświadczy, że rada narodowa zastrze-ga so-

bie swobodę działania na wypadek, gdyby mocarstwa tych propozycji nie przyjęły.

ISMET PASZA ZALECA UMIARKOWANIE

LONDYN 24-2 (A. W.) Wedle doniesień z Angory Ismet pasza na wczorajszym tajnym posiedzeniu rady narodowej zalecał przyjęcie propozycji lozańkiej.

Wykrycie fabryki fałszywych dolarów.

FALSZERZE UŻYWALI ORYGINALNEGO PAPIERU AMERYKAŃSKIEGO. — POLSKA ZALANA FAŁSZYWEMI DOLARAMI — UKARANI AMATORZY DOLARÓW

Wielka obfitość fałszywych banknotów dolarowych, puszcanych przez spekulantów b. Królestwa Kongresowego, zaniepokoiła nietylko władze polskie. Fakt, że banknoty są drukowane na oryginalnym papierze amerykańskim — daje wiele do myślenia.

Cieciwość naszych kmiotków została już w dużej mierze ukarana, gdyż wielu z nich do-wie się z przykrością, że dolary, zaopatrzone podpisem kasjera — Joan Buschke — są prze-ważnie fałszywe.

W dn. 20 bm. w Kołbieli pod Celestynowem u niejakiego Abrama Majera Iglickiego wykryto całą fabrykę fałszywych dolarów. W porzuconej przez fałszerzy szkatulce znaleziono 305 sztuk banknotów 20 dolarowych, wyko-

nanych na prawdziwym papierze dolarowym.

Z pozostawionych przyborów do fabrykacji cennych papierków można wywnioskować, do jakiej perfekcji doszła ta sztuka.

Jedna z klisz, służąca do numeracji banknotów, posiadała podpis kasjera — Joan Buschke — inne miały podpisy już wyskrobane, co mówi samo za siebie.

Ale najdziwniejsze odkrycie polegało na znalezieniu zapasu oryginalnego papieru dolarowego, który prze z ekspertów uznany został za fabrykat amerykański.

Stary Iglicki wraz ze współnikami zdołałi ująć, wyskakując przez okno, aresztowano je-dynie jego syna, zamieszkałego w Warszawie, przy ul. Karmelickiej 5, który już swego czasu

b-ł uwięziony za fałszowanie banderoł lecz został zwolniony za kaucją.

Igliccy mieli w całej Polsce licznych agentów, a przedstawicielstwa ich fabryki znajdowały się w Łodzi, Sosnowcu, Częstochowie, Krakowie i wielu innych miastach.

W kilkunastu miastach Rzeczypospolitej stwierdzono istnienie ekspozytur fabryki Abrama Iglickiego. Na prowincji aresztowano 20 osób i przeprowadzono liczne rewizje, które ujawniły nowe sensacyjne szczegóły.

O ile można wywnioskować z dotychczas przeprowadzonych badań, wsie w niektórych okolicach Kongresówki, Małopolski Wschodniej i okolic graniczących z Litwą kowieńską są wprost zalane fałszywymi dolarami.

Wielka ilość podejrzanych banknotów została przetransportowana na teren w. m. Gdańska, jednak, jak dotychczas, nie otrzymaliśmy stamtąd alarmujących wieści — widocznie nie zdołano jeszcze połapać się w sytuacji.

Związku z powyższem ministerjum skarbu zwróci się do do rządu Stanów Zjednoczonych o przesłanie ekspertów, aby ustalić cechy rozpoznawcze fałszywych banknotów, wobec stwierdzenia autentyczności papieru.

Z ostatniej chwili.

DEMONSTACJE BEZROBOTNYCH W WARSZAWIE.

WARSZAWA (wł) Dziś tłum bezrobotnych złożony z kilkaset osób, demonstrował przed gmachem ministerstwa pracy. Policja wezwwała demonstrantów do rozejścia się. Nieliczne jednostki usi-łowwały stawić opór policji, w rezultacie czego znalazło się kilka osób poturbowanych. Pozostali rozeszli się spokojnie.

W PRZEDEDNIU ROKOWAŃ POLSKO-GDAŃSKICH.

WARSZAWA 24. 2 (AW) W przyszłym tygodniu oczekiwane jest rozpoczęcie rokowań pomiędzy Rzeczypospolitą polską, a wolnym miastem Gdańskiem, nad całym szeregiem aktualnych spraw o charakterze gospodarczym. Rokowania te odbędą się w Warszawie pod przewodnictwem dyrektora departamentu handlowego ministerstwa przemysłu i handlu p. Tenenbauma.

Według przypuszczalnego programu rokowania obejmą następujące sprawy: 1) Uprawnienie towarzystw polskich w Gdańsku, 2) opłaty od węgla, 3) uprawnienie towarzystw ubezpieczeniowych gdańskich na obszarze polskim, 4) ujednostajnienie przepisów, dotyczących akcyz i monopolów, na obszarze Polski i wolnego miasta, oraz ewentualne zniesienie granicy akcyzowo-monopolowej między Polską a Gdańskiem. Poza tem rozpatrywana będzie m. in. sprawa ulepszenia telefonicznego między Warszawą a Gdańskiem przez zaprowadzenie nowego kabla.

W rokowaniach tych, oprócz ministra przemysłu i handlu, wezmą udział również przedstawiciele ministerstwa skarbu, rolnictwa, poczt i telegrafów, oraz urzędu ubezpieczeń społecznych.

ROKOWANIA POMIĘDZY AUSTRIĄ I JUGOSŁAWIĄ.

WIEDEN 24 2 (AW) Z Belgradu donoszą, że przebieg rokowań między Austrią a Jugosławią jest zupełnie pomyślny. Kanclerz Seipel, wraz z członkami delegacji austriackiej, jutro powraca do Wiednia. Rokowania w przyszłym miesiącu będą kontynuowane w Lublanie.

Sprawa długów przedwojennych pozostała narazie w zawieszeniu, gdyż nie zdołano dotychczas osiągnąć porozumienia. Z wyników rokowań wiadomo narazie, że zgodzono się m. in. na wolny ruch graniczny między Austrią a Jugosławią na pewnej rozciągłości.

Miljonówka.

We wczorajszym ciągnięciu milionówki wyszedł numer.

2,894,461,

kupiony przez poselstwo polskie w Rio-de-Janeiro.

W obliczu nędzy.

Jedyną, niedającą się zaprzeczyć widzialną oznaką rządu „silnej ręki”, jest silna drożyzna, która wysysa z narodu najżywotniejsze soki. —

Taki kryzys nie daje się wyczuwać tak bardzo na wsiach, ale zato w miastach przybiera cechy ogólnej klęski, klęski niezauwanej przez wszystkich, którzy pracą zarabiają na chleb powszedni.

Specjalnie Łódź, ten olbrzymi warsztat pracy, niezwykle skoki drożyzny, za którymi wszelkie zwyczaje nie są w stanie podążyć, odczuwa najboleśniej i nędza ludzka obraża sobie u nas stałe siedlisko. —

To były by przyczyny natury ogólnej, ale przytem nie możemy przeczyć specjalnych warunków polskiego Manchesteru, które jeszcze zwiększają i pogłębiają nieszczęśliwe położenie ludności pracującej.

Mówimy tu o przesileniach przemysłowych, skutkiem których popyt na manufakturę słabnie, tkalnie i przedzalnictwo stają, czarne pióro pusze dymów nikną i tam gdzie wrzało kiedyś hałaśliwe twórcze życie, zalega pustka i spokój śmierci....

Właśnie takie przesilenie przeżywa obecnie Łódź, nie wnikamy tu w ekonomiczne przyczyny tego zjawiska, poruszmy tą innym razem, teraz jedynie podkreślić musimy, że nie jedna, ale już dwie przyczyny sprzysięgły się na to, aby pogrążyć pracowników naszego miasta w odmętach niedostatku i nędzy.

Przesilenie ekonomiczne i niebywały wzrost cen artykułów pierwszej potrzeby, razem zrobiły to, czego lata nie w stanie były zrobić: wzburzyły do żywego ludność miasta i zmasowały u najnaiwniejszych i najcierpliwiejszych do reszty wiarę w autorytet rządu i skuteczność walki z drożyzną zapowiadaną wielokrotnie w każdym ekspozycje, i przy każdej zmianie gabinetu. —

W fabrykach urządzono szereg wieców, i trzeba było widzieć z jaką siłą i plastyką przemawiali różni mówcy, trzeba było odczuć złowrogą nastrój miotający temi, do ostateczności doprowadzonymi masami, aby zrozumieć, iż dalej nie dadzą się one prowadzić na papierowym pasku obietnic i walki z wiatrakami.

Zywioty radykalne posunęły się nawet jeszcze dalej w swoich rozumowaniach, a szereg bomb rzuconych w naszym mieście, jest niezbitym argumentem, iż fermenty wywołane nędzą zaczynają przybierać niebezpieczną postać. —

Drożyzna nie da się zwalczyć mianowaniem nawet najlepszego i najgenialniejszego ministra skarbu, tu potrzebna jest gruntowna zmiana systemu rządów, która by powróciła zaufanie społeczeństwa do swojej waluty, wstrzymała paniczną ucieczkę od marki polskiej.

Drożyzna, jest zjawiskiem par excellence, ekonomicznym, i stosowanie represji, kar i policyjno-politycznych środków, jak to wykazały ubiegłe lata tej niedoleżącej walki nie nie przyniesie, zwiększając jedynie zamęt gospodarczy w kraju.

Ze zdolny rząd może opanować sytuację dowodem jest Czechosłowacja, gdzie drożyzny niema, gdzie nawa państwową sterują najwybitniejsze jednostki narodu, a nie jak u nas opowiada się z fotelu Nacz. Państwa, iż należy postawić właściwego członka na właściwym miejscu i... mianuje się do steru państwem, człowiekiem, który ma kwalifikacje generała.

Skutki rządów tego odpowiedniego do-

ru ludzi — wiadome, i nie nie wróży w tej mierze zmiany na lepsze.

Więc chociaż nie może być mowy o radykalnej poprawie bytu warstw pracujących jak w całym państwie tak i w Łodzi, natychmiastowa jednak pomoc dla naszego miasta jest konieczną i musi iść równocześnie w trzech kierunkach.

1. Wzmoczenia eksportu manufaktury przez chociaż chwilowe wprowadzenia stawek wywozowych, zwrotu cel zagranicznych, udogod-

nień transportowych i t. p.

2. Energiczniejszej i rozumniejszej walki ze spekulantami żywnościowymi.

3. Natychmiastowego zorganizowania doraźnej pomocy w postaci tanich kuchni, herbaciarni, uruchomieniu kotłowni z gorącą strawą.

Czas leci, żołądek nie chce zrezygnować ze swoich praw, a głód jest najgorszym doradcą.

A.S.

Tajna mobilizacja Niemiec.

(o) Komunistyczna „Rothe Fahne” przynosi sensacyjne rewelacje, które narobiły wiele wrzawy i pod wrażeniem których odbyły się burzliwe obrady Reichstagu. „Rote Fahne” pisze, że w tych dniach w ministerjum obrony krajowej odbyło się posiedzenie, w którym wzięli udział: głównodowodzący Reichswehry, gen. Seckt, kanclerz Rzeszy dr. Cuno, minister Gesler i obaj socjaldemokratyczni posłowie Brauns i Severing oraz nadprezydent Prus Wschodnich.

General Seckt oświadczył, że ministerjum Reichswehry reorganizuje oddziały orszakowców, z którymi, jak wiadomo, Reichswehra ma tajemnicze stosunki. Oddziały te będą na nowo uzupełnione i przekształcone na szerszych podstawach. Będą im oddane do dyspozycji składy broni, jak to było w czasie walk na G. Śląsku. Tym sposobem osiąga się mobilizację i uzbrojenie sił narodowych. Broni jest pod dostatkiem, aparat strategiczny jest również czynny. General Seckt żądał kategorycznie, aby władze cywilne uznały tę mobilizację. Aresztowania oficerów Reichswehry i przywódców faszystowskich muszą ustać.

Dziennik zapytuje, przeciwko komu skierowana jest ta mobilizacja i konkluduje, że nacjonalistyczna polityka „va banque” jest ciosem śmiertelnym dla proletariatu i że tym sposobem nie przygotowuje się wojny z nieprzyjacielem, lecz walki bratobójczej. Dzieje się to w porozumieniu z socjaldemokratami, którzy w obawie, aby monarchiści nie stali się panami sytuacji, zgodzili się z nimi współdziałać.

Gdy na posiedzeniu parlamentu komunisty Barz z okazji tych rewelacji zabrał głos, uzupełniając je jeszcze oświadczeniem, iż wia-

domo jest, iż członkowie różnych organizacji otrzymali wezwania, aby gotowi do stawienia się w oznaczonym czasie, przyszło do bardzo burzliwych starć między komunistami z jednej, a partją prawicową i socjalistyczną z drugiej strony. Rewelacje te do tego stopnia rozjątrzyły partję prawicową, i socjalistyczną stwarzając naprężoną atmosferę na zewnątrz parlamentu, iż rząd pruski i rząd Rzeszy zmuszone były do wydania następującego wspólnego oświadczenia:

Przed niedawnym czasem i po kilkumiesięcznych rokowaniach udało się osiągnąć porozumienie między rządem pruskim i odnośnymi organami gospodarczymi w sprawie środków oraz sposobów, przy pomocy których osiągnięte będzie polityczne uspokojenie wewnętrzne z powodu istnienia i powstawania mimo wszelkich zakazów różnych organizacji tajnych pod nowymi nazwami. Wspomniane organizacje stawiały sobie za zadanie ochronę i działanie, o mniej, lub więcej charakterze politycznym, co wyłączenie należy do obowiązków kraju i państwa. W myśl osiągniętego porozumienia, władze krajowe i państwowe będą postępować nadal w sposób dotychczasowy, a w szczególności dążyć się będzie do uchylenia wszelkich możliwości lub pozorów związku tych organizacji z urządzeniami państwowymi lub krajowymi albo też z urzędnikami.

Naturalnie, że prasa wiadomość o postępowaniu obrony krajowej nazwała wymysłem komunistycznym, zaprzeczając wszystkiemu, natomiast zapewnia, że od dawna postanowiono wszystkie istniejące jeszcze organizacje samobrony i formacje ochotnicze nieodwołalnie rozwiązać do dnia 30 marca.

Nowa imigracja żydów z Rosji i Ukrainy.

(o) W związku z naprężoną sytuacją w Rosji sowieckiej i na Ukrainie, gdzie mimo szeregu zarządzeń władz sowieckich dla ochrony ludności żydowskiej, wzrasta się z każdym dniem antysemityzm, napływ imigrantów do Polski jest coraz większy. Wiadomość o względach gen. Sikorskiego dla żydów wywołała na Ukrainie wielki entuzjazm wśród Żydów i spowodowała ich napływ do Polski drogą nielegalną.

Jak donosi „Kurjer Lwowski” znajdują się w Kamieńcu i Płoskirowie wybornie zorganizowane biura, które w Polsce mają swe agencje, zaopatrzone w cały aparat do fałszowania dokumentów. Na czele organizacji emigracyjnej w Płoskirowie stoją: Kantor, Schielmann i Schwarzmann, którzy posiłkują się swymi krewnymi w Wołoczyskach, Podwołoczyskach i we Lwowie. Kierownikami biur w Kamieńcu są:

Weissman, Sternik, Kantor i Kleimann; ich subagentura znajduje się w Czortkowie w rękach krewnych.

Zadaniem pomocników po stronie polskiej jest dać imigrantom przytułek, wystarać się o dokumenta i ułatwić podróż w głąb Polski. Komitet żydowski - amerykański we Lwowie odgrywa tu wielką rolę, gdyż na podstawie świadectw przezeń wydawanych, imigranci otrzymują z policji terminowe pozwolenia na pobyt, które potem prolongują. Już po wydaniu zarządzeń co do rugowania uchodźców rosyjskich napłynęło do Lwowa około 1000 imigrantów.

Przez granicę nad Zbruczem przejeżdżają furmankami całe partje imigrantów, których ani się nie zatrzymuje, ani rewiduje, co w znacznej mierze przypisać należy... interwencji biur.

Antysemicki ruch w Austrii.

Antysemicki ruch w Austrii, kierowany przez t. zw. „krzyżowców” doprowadza do coraz to nowych burzliwych scen. Onegdaj urządzili „krzyżowcy” zgromadzenie w pewnej restauracji. Na porządku dziennym było: „Omówienie kwestji żydów ze Wschodu i wprowadzenia odpowiednich ustaw”.

Na zgromadzenie przybyli bardzo licznie

socjalno - demokratyczni robotnicy, którym „krzyżowcy” wzbronili wstępu. Z tego powodu wywiązała się bójka, podczas której waleczono na zamienie i laski, tak, że krew poleła się obficie. Jeden z pobitych jest ciężko ranny, około dwudziestu odniosło cięższe lub lżejsze uszkodzenie ciała.

NA MARGINESIE.

Nie nie wie.

Raz na Sejmie ujawniono
Rozkaz tajny, w treści wzniosły...
Pan Głabiński go odczytał,
Wysłuchały wszystkie posły.
Rozkaz szepece, że rewizje,
Aby cicho i z ostrożną,
W instytucjach narodowych
W każdej porze robić można
Lecz do Bundu i Pepesu
Nie zaglądać, rewidencie...
Gdyby chciał coś...wbrew wskazówkom
Wnet cię kara spotka święcie!..
Rozkaz spłynął z Ministerjum
Spraw Wewnętrznych wsrogim gniewie
Lecz minister... z miną dziecka
Rzekł, że on... nie o nim nie wie!!..
Może spłodził go kopista,
Może woźny, sprawie wierny, —
Proter, palacz, maszynistka,
Podurzędnik, lub odźwierny;
Lecz minister?.. ależ jego
Jego też ciekawość gniecie!..
On w tej sprawie jest, biedactwo,
Jak zrodzone świeżo dziecko!..
A tymczasem wkrąg rewizji
Tyleż, ile w sadzie liści...
Wolni od niej są jedynie
Pepesowcy i bundziści;
Zaś minister, — niewiniątko,
Czysty, niezem skrzydło mewie,
O rozkazie tajnym?.. ależ...
Skądże znowu?!.. on nie nie wie!!!..

Stanisław Żyżkowski (Eszet).

WIADOMOŚĆ I Z KRAJU.

Klątwa za doniesienie o lichwie.

k) Jak donosi „Głos Narodu“, rabin podgórski Frenkiel ogłosić miał publicznie w bożnicy, że ci współwyznawcy, którzy odważą się donosić władzom o przekroczeniach cennikowych ze strony żydów, narażą się na klątwę.

Kongres judaistyczny w Krakowie.

k) W czerwcu br. odbędzie się w Krakowie, staraniem Tow. „Rozwój“, Kongres judaistyczny dla omówienia spraw, związanych z kwestją żydowską w Polsce i zagranicą, dla poznania istoty żydostwa i jego dziejów, tudzież statystyki żydów i ustawodawstwa. Uczestnikami zjazdu będą również najwybitniejsi znawcy tej kwestji z zagranicy. Komitet ogólny stanowią profesorowie uniwersytetów i wybitni

polscy publicyści. Na czele komitetu organizacyjnego (adres: „Rozwój“, Kraków, Smoleńska 12) stoi prof. Wacław Sobieski.

Pasek na wille.

k) Z Ciecchocinka donoszą, że odbywa się tam pasek na wille. Przedsiębiorcy licytują się wzajemnie, podnosząc ceny wynajmu pojedynczych dworców do 10 000 000 mk. — Ładna perspektywa na sezon kuracyjny.

Pożar w Akademii Umiejętności.

(k) Przyczyną środowego pożaru w Akademii Umiejętności w Krakowie był fakt, że służba napaliła na noc w niektórych piecach budynku, pośród których był jeden połączony z kominem t. zw. „wiatrociągiem“. Ciąg powietrza spowodował wybuch pożaru. Szkoda jest obecnie skonstatowana i wynosi około 100 milionów marek. Słonęła bowiem część zbiorów geologicznych, która stanowi mniej więcej jedną trzecią część wszystkich zbiorów, znajdujących się w Akademii Umiejętności.

Jak żyje handlują chłopskimi „świątecznymi“.

(k) Na czarnej giełdzie w Łucku jeden z żydowskich giełdźarzy chciał sprzedać złoty krzyż twierdząc, że otrzymał go od znajomego duchownego jeszcze przed wojną. „Giełda“ chciała za ten krzyż zapłacić 800 złotych pięciorubłówek, czyli 4.000 rb. złotych. Żyd chciał 1.000 takich monet, oświadczając, że jeżeli mu nie zapłacą tyle, to pierwszym pociągiem wywiezie krzyż do Warszawy gdzie dostanie zań znacznie więcej. Tymczasem dowiedziała się o tem policja, ale ów właściciel krzyża już był w drodze. Rozesłano przeto za nim depesze gończe i zatrzymano go na jednej ze stacji. Dokonano przytem rewizji u niego w mieszkaniu w Łucku, gdzie znaleziono blisko 100 dolarów i dużo srebrnych pieniędzy. Żyda osadzono w areszcie.

Polak aresztował za kradzież Józefa Piłsudskiego

(k) Posterunkowy i kom. w Sosnowcu Józef Polak na ulicy aresztował Józefa Piłsudskiego i Antoniego Kosika za dezercję i kradzież. W drodze do komisariatu Kosik szybkim ruchem wyciągnął posterunkowemu szablę z pochwy i rzucił się do ucieczki. Wówczas Polak strzelił za uciekającym i zranił go w prawą nogę. Ranionego przewieziono do szpitala w Będzinie.

Ho'ny zapis dla Muzeum Narodowego w Krakowie.

(k) W styczniu umarła w Krakowie śp. Marja z Chłędowskich Jabłonowska, siostra b. ministra dla Galicji i historyka sztuki śp. Kazimierza Chłędowskiego, która testamentem zapisała na rzecz krakowskiego Muzeum Narodowego szereg niezwykle cennych dzieł sztuki. Cenne te

przedmioty już się znajdują w Muzeum na razie jako sądowe depozyta, a obejmują one następujące dzieła:

Słynny, olejny autoportret Wyczółkowskiego (z prof. Laszczką) dawna własność Kazimierza Chłędowskiego Kilka starych obrazów (Ajdukievicz i inni). Obrazy na szkle z 18 wieku, wcale dobre. Dwa chińskie obrazy na szkle. Kilka hiszpańskich makat jedwabnych, złotem haftowanych. Kantorek stary, kością słoniową inkrustowany. Skrzynka hiszpańska złocona. Kopie stołu orzechowego i dwóch foteli, krytych aksamitem genueńskim, oraz szafki bibliotecznej, pięknie wykonanej, wreszcie bardzo ładny fotel florencki nowy, kością słoniową inkrustowany — i czerwona szafka z 18 w. pochodząca.

S. p. Jabłonowska sprzedała bibliotekę po swoim bracie za połowę ceny Biblioteki Jagiellońskiej.

Autoportret Wyczółkowskiego należy do najlepszych obrazów tego artysty malarza.

Trup z łozza na drzewie.

k) W tych dniach mieszkańcy domów przy koszarach Zawady w Częstochowie, byli niemile dotknięci widokiem wisielca na przydrożnym drzewie. Okazało się, że samobójstwa dopuścił się szeregowiec - rekrut 27 p.p., dopiero co przybyły z kresów, Mikołaj Dawiduk. Powód rozpaczliwego czynu narazie nieznan. Zwłoki denata złożono w ambulatorjum wojskowym.

Ułaje bandytów.

k) Od dłuższego czasu grasowało w powiecie włoszczowskim 2 bandytów, którzy uzbrojeni w broń palną napadali w południowej części powiatu na kupców i włościan jadących furmankami i pod groźbą ograbiali ich z gotówki i kosztowności. Dokonali też jednego zabójstwa.

Dopiero w ostatnich dniach stycznia br. dzięki energicznemu zarządzeniu komendanta policji włoszczowskiej, komisarza Wolańskiego, oraz sprawności przodowników policji śledczej i mundurowej Antoniego Kosowicza i Grzegorza Michajłowa, sprawcy bandyci Władysław Nowakowski i Józef Caban ze Szczekocin zostali ujęci.

Znaleziono u nich jeden karabin i 2 rewolwery oraz zrabowane pieniądze i towary. Bandytom udowodniono udział w 18 zbrojnych napadach i w 1 zabójstwie do czego się przyznali, Nowakowski posiada odznaczenie: Krzyż „Virtuti Militari“.

Obaj stawieni zostali przed sąd doraźny.

MYŚLI.

Socjaliści najwięcej nienawidzą w przeciwnikach to, co jest w nich najpiękniejszym. Elgijusz Niewiadomski „Obrona“.

Kaleidoskop światowy.

Najstraszniejsza kuchnia na świecie — Mowa pogrzebowa przez radio — Morfiniści i kokainiści w Ameryce. — Herb papieża Piusa XI.

„Najstraszniejsza kuchnia na świecie na zywa jedno z pism angielskich laboratorjum Instytutu Lister w Chelsea, w którym gotuje się codziennie obiad dla dwu tysięcy rodzajów najstraszliwszych bakterji chorobowych.

Główny „kuchmistrz“, którym jest jeden z najznakomitszych angielskich bakteriologów, twierdzi, że te niewidzialne gołem okiem, a tak zarazem niebezpieczne maleństwa posiadają bardzo wyrobiony „smak“ i odżywiają się tylko ulubionymi potrawami. Tak na przykład bakcyll zapalenia płuc odżywia się i rozmnaża w nieprawdopodobnie szybki sposób na galaretce, przyrządzonej z krwi końskiej. Lasecznik tuberkuliczny upodobał sobie najbardziej cukrową mączkę krochmalową. Bakcyll infuency rozsmakowuje się galaretką z krwi królika i trawy morskiej. Bakterje znajdujące w zepsutem mięsie, które posiadają w sobie jad o niezwykłej sile zabójczej, przekłada ją nadewszystko rosół z cielęciny, podczas gdy ich siostrzyce, znajdujące w innych zepsutych potrawach, taczają się najlepiej na żółtku kurze-

go jaja.

Dla niektórych „pupilów“ Instytutu Listera dostarcza się specjalnie kurzu, zbieranego w korytarzach londyńskiej kolei podmiejskiej, inni wolą czystą sadzę węglową lub sproszkowaną korę drzewną.

Są pewne rodzaje bakterji, które zakład hoduje już od 30 lat. Inne — jak bakcyll tyfusu, żyją wprawdzie w zwyczajnej, surowej wodzie, ale zato bardzo prędko umierają. Dlatego to czasem tak trudno stwierdzić źródło epidemji tyfusowej, bo zanim woda dojdzie do rąk lekarza — analityka, już w niej niema bakterji.

Ale kuchnia Instytutu Listera hoduje nietylko niebezpieczne gatunki bakteji. Niektóre z nich są dla człowieka zupełnie nieszkodliwe i niszczą tylko wszelkiego gatunku rośliny.

Sila zabójcza wszystkich tych, sztucznie wyhodowanych żyjatek, nie jest tak duża, jak bakterji samorodnie się rozwijających. — Nauka stwierdziła to już oddawna. Zupełnie jak i ludzie — zbyt dobrze odżywiane bakterje tracą siłę życiową i słabną.

Kapitan okrętu „Hatteras“ P. Mattwes, zachorował obłożnie w chwili, gdy okręt znajdował się na wodach oceanu Atlantyckiego, w znacznej odległości od jakiegokolwiek portu. Ponieważ na pokładzie „Hatteras“ nie było leka-

rza, porozumiano się za pomocą telegrafu bez drutu z lekarzem okrętu „Resident Adams“. Lekarz ten, po dokładnem zbadaniu objawów choroby kapitana Mattwesa, przepisał odpowiednie środki. Niestety, stan zdrowia biednego kapitana nie polepszył się po tej konsultacji na odległość setek mil, i w parę dni później biedak rozstał się z życiem. Ponieważ „Hatteras“ nie miał również i pastora, zwrócono się raz jeszcze o radę do okrętu „President Adams“. Stamtąd odpowiedziano, że sprawa zostanie natychmiast załatwiona: „pastor, który znajduje się na okręcie, odmówi odpowiednie modlitwy“, powiedział kapitan. Rzeczywiście, aparat odbiorczy na okręcie „Hatteras“ okazał się tak doskonały, że marynarze, zebrani około zwłok kapitana Mattwesa, słyszeli dokładnie całą mowę, którą z odległości 480 kilometrów wygłosił pastor na pokładzie drugiego okrętu!

Ameryka, kraj wzmoczonego do ostatecznych granic tempa życia codziennego potrzebuje do codziennego życia wiele opium, morfiny i kokainy. Handlem tymi zabronionymi środkami podniecającymi trudnią się przeważnie Chińczycy, którzy posiadają formalne trusty opiumowe, zaopatrujące szereg swych agentów, rozsianych po miastach i miasteczkach amerykańskich w tę truciznę.

Na ślad podobnego „trustu“ wpadła poli-

Dziwna logika.

Plac Aleksandra w Warszawie zajmował się w grudniu ubiegłego roku przy pomocy wojska. Pas neutralny polsko-litewski teraz zajmujemy przy pomocy policji. Przeciw bezbronnemu tłumowi mieszkańców stolicy wyruszone z samochodami pancernymi, przeciw litewskiej artylerji i karabinom maszynowym wystawia się policjanta w granatowym mundurze na tle śnieżnego całunu. Wówczas prezydent ministrów w tydzień po objęciu urzędowania doniósł z „placu boju“ w Warszawie, iż „sytuacja jest opanowana“, obecnie napróżno oczekuje opanowania sytuacji w pasie neutralnym.

„Cywile“: p. Skulski na objęcie Pomorza i p. Ponikowski na objęcie Śląska wysyłają doświadczonych generałów na czele kompletnie uzbrojonych pułków. Generał Sikorski obejmuje przyznaną Polsce część pasa neutralnego przez służbę bezpieczeństwa. Dlaczego nie brygadę kolejową lub urzędników?

Ludność pasa neutralnego z chęcią i solą oczekiwała żołnierza polskiego, jako wyobraźni, majestatu i potęgi Rzeczypospolitej, tymczasem ujrzała bezsilne, stanowiące znakomity cel oddziały polskiej policji, atakujące artylerję i karabiny maszynowe.

W rezultacie zwyciężamy ale straciliśmy kilku policjantów. Lejpany w gruzach, jeden most i parę budynków wysadzono w powietrze.

Nie jest to nieporozumienie.

Koncepcja zajęcia przez Rzeczypospolitą przypadającej jej części pasa polsko-litewskiego przez oddziały służby bezpieczeństwa, a nie przez wojsko, nie posiada tych cech aktu prawnego, który w stosunkach dyplomatycznych nie pozostawia wątpliwości.

Przeciw Polakom w Warszawie — wojsko, a przeciw Litwinom w pasie neutralnym — policja! Tu pan Sikorski, tam pan Aszkenazy.

Wszystko więc odbywa się prawidłowo, bo naopak.

Z działań poselstwa niemieckiego w Warszawie.

„Kurjer Poznański“ podaje, że redagowany i technicznie kierowany przez optantów „Posener Tageblatt“ w nr. 37 na 16 bm. donosi w rubryce „Ruhrspenden aus dem Ausland“ z żywym zadowoleniem, że — poselstwo niemieckie w Warszawie zebrało ca. 1,3 miliardów marek.

Co na to powie obecny rząd polski, rząd „silnej ręki“ p. generała Sikorskiego? Czy przy najmniej doniesie rządowi berlińskiemu, że dotychczasowy poseł niemiecki w Berlinie przestał być przyjemnym i w ten również grzeczny i dyplomatyczny sposób poprosi o zmianę posła niemieckiego w Warszawie?

Posel niemiecki zebraniem 1.300.000.000 marek na rzecz „ofiar“ okupacji francusko-belgijskiej zagłębia węglowego nad Ruhra, to jest na rzecz ludzi, stawiających czynny, często krwawy opór naszym sprzymierzeńcom, dopuścił się przynajmniej grubego nietakta, którego państwo silne tolerować nie może i nie powinno. Gdyby takiego czynu dopuściła się osoba prywatna, wkroczyłyby musiały z obowiązku sady co najmniej w kierunku przestępstwa „grubej swawoli“.

Doniesienie „Pos. Tagebl.“ należy uważać jako dokument. Gazeta ta — wiedzą sąsiedzi jak kto siedzi — korzysta z poparcia chyba niezbyt życzliwie nam usposobionego rządu niemieckiego i zyskuje informacje nie tylko z miejscowych kół niemieckich, lecz także z urzędujących w Polsce. Oby o tem wiedziały również dobrze, jak polskie koła społeczne Polski Zachodniej, nasze władze polityczne i administracyjne.

Tow. Hartleb mówi...

Pan komisarz do walki z lichwą i spekulacją przemówił znowu. „Kurjer Poznański“ podaje wywiad z p. Komisarzem, w którym tenże zaznacza konieczność udzielenia kredytów kooperatywom.

Coś przed dwoma tygodniami obwieściła nasza „sym — P. A. T. — yczna“, że na zebraniu P. O. W. (I) w Warszawie tow. komisarz mówił. Oświadczył, że w następnych miesiącach będą ciężkie czasy, i że należy udzielić kredytu kooperatywom.

Tako rzecze tow. Hartleb.

Za proroctwo otrzymał wyrazy głębokiego uznania w Sejmie, więc w późniejszym wywiadzie przeszedł nad tym punktem do porządku dziennego; mówi tylko o kredytach dla kooperatyw.

Dla kooperatyw? No tak, kooperatywa to ostatni wyraz postępu, ale żeby to było radykalnym środkiem na drożyznę?

Kooperatywa? Dlaczego nie t. z. o. p., towarzystwo akcyjne lub jaki inny typ z wielkiego wyboru, który daje kodeks handlowy.

Aha, kooperatywy! Coś się tak przypomina o partyjnych spółdzielniach w Galicji Wschodniej i na Wołyniu, coś też o wyniku wyborów tamże.

Dziwne wspomnienie! Pomoc rolna w Garwolinie... 300 milionów... cukier w socjalistycznych spółdzielniach w Krakowie i Katowicach... wszystko tak coś koło wyborów.

Dziwny zbieg okoliczności — nasz rząd „silnej ręki“ otrzymuje poparcie od „mniejszościowej większości“ — mianuje komisarzem drożyznianym p. Hartleba o „czysto polskim“ nazwisku. Pan Hartleb mówi o konieczności udzielenia kredytu kooperatywom — rabini krakow-

scy toczą walkę z... ustawą o lichwie.

W programie rządu jest naprawa Rzeczypospolitej. I rząd jest „silnej ręki“.

Panie Komisarzu! Czy mówiąc o kooperatywach nie myślał pan o spółkach komandytowych — wzajemnej adoracji?

Związek sędziów w Małopolsce przeciw oszczerstwom posła Moraczewskiego.

W mowie wygłoszonej dnia 4 września 1922 w Chicago wyraził się poseł Jędrzej Moraczewski o sądownictwie małopolskim w następujący sposób: „Nawet w Galicji w Małopolsce sady mające przed wojną opinię jak najlepszą, zaraziły się przekupstwem. Doszło do tego, że nikt sprawy w sądzie nie wygrał, o ile nie przekupił sędziów“.

Wobec powyższych ogólnikowych zarzutów uczynionych sądownictwu małopolskiemu, Związek sędziów wezwał p. posła Moraczewskiego pismem ogłoszonym w Nr. 12 „Wiadomości krakowskich“ z dnia 17 stycznia br. aby do dnia 14 przedłożył konkretne fakty i dowody przedajności sądów małopolskich, gdyż w razie przeciwnym napiętnujemy go jako oszczercę.

Powołany wyżej egzemplarz „Wiadomości krakowskich“ doręczony został p. posłowi Moraczewskiemu listem poleconym z dnia 19 stycznia br. Pan poseł Moraczewski dowodów tych dotychczas nie dostarczył.

HUMOR TROCKIEGO.

Trocki podobno oświadczył niedawno, że biali generałowie, którzy służą teraz sowietom, przypominają bardzo rzodkiewkę: z zewnątrz są czerwoni, a wewnątrz biali.

Migawki republikańskie

Wracamy do... bębna.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało świeżo rozporządzenie, odnoszące się do sposobu podawania do wiadomości ogółu rozporządzeń państwowych.

Wobec szalonej drożyzny papieru i druku nie będzie odtąd stosowane plakowanie afiszów względnie władze wyższe będą dozwalały na to jedynie wyjątkowo. Ogłaszanie rozporządzeń będzie się obecnie odbywało w miastach i miasteczkach — jak za dawnych czasów — przez odczytywanie ich zgromadzonej za pomocą bębna publiczności.

Okazuje się, że skutkiem spadku waluty cofamy się do... średnich wieków.

cja amerykańska, badając przyczyny samobójstwa jednego z najbardziej lubionych aktorów filmowych Wallac'a Reeda. Reed podobnie, jak większość amerykańskich „starców“ filmowych uległ nałogowi narkotyków i w ostatnich czasach tak zniszczony był fizycznie i moralnie że nie miał siły do wykonywania swego zawodu i do wszystkich wysiłków fizycznych, używano w jego miejsce sobowótora. A gdy po jego śmierci znaleziono u niego przygotowany czek na 35 tysięcy dolarów, a wystawiony na handlarza narkotyków, policja wzięła się energicznie do dzieła, by na wiele tajemniczych spraw, które się działy w Los Angeles rzucić trochę światła.

Okazało się, że prawie wszyscy mieszkańcy miasta filmowego są w rękach „Dopering“, szajki białych i Chińczyków, która za lichwiarskie sumy dostarczała opium, morfiny i kokainy. Aktorki uciekają się do tych środków, chcąc zatrzeć ślady przeżytych nocy i nadać oczom i skórze świeżość tak potrzebną przy swych zdjęciach.

Te niemożliwe stosunki w miastach filmowych amerykańskich są przyczyną, że wielu znanych i utalentowanych aktorów opuszcza zawód, który wiedzie w przepaść. Sławny ze swych uosobień cowbojów Wiljam Hart, dalej Valentino, Charles Meredith wycofali się ostatnio z przedsiębiorstw filmowych.

O ile więc policja nie zdoła złemu zapobiedz u samego źródła, a ile nie powieje w miastach filmowych jakiś zdrowszy prąd wytwórciom amerykańskim grozi podwójne niebezpieczeństwo; spustoszenie, jakie wywołuje rozpusta i namiętność narkotyków z jednej strony, a z drugiej odraza, jaką dla takiej atmosfery ma znaczna część aktorów.

W tych dniach mija pierwsza rocznica wyboru i koronacji na papieża byłego nuncjusza apostolskiego w Polsce, ks. Achillesa Ratti, który zasiada na stolicy Piotrowej pod imieniem Piusa XI.

Będąc pochodzenia mieszczkańskiego utwórzył sobie przy wstąpieniu na tron, własny herb osobisty, przedstawiający w górnej części orła, a u dołu 3 kule.

Silono się na domysły, co mają wyobrażać te herbowe znaki, które dla siebie obrał niewątpliwie z głęboką rozważką, papierz tak uczony i wielkoduszny.

Więc szerokie sfery naszej publiczności i znaczna część prasy zaczęła rozgłaszać własne przypuszczenia, jako prawdziwe wyjaśnienie. Twierdzono zatem, że herb Piusa XI na pamiątkę jego pobytu w Polsce przedstawia Orła Białego, a kule w niższym polu — to wspomnienie wielkiej wojny.

Jednakże nie zadano sobie trudu przy-

patrzeć się temu herbowi dokładniej w wydawnictwach watykańskich lub na Portretach Ojca Świętego. Nie zapytano nikogo z Rzymu, jak ten herb wygląda wymalowany w tarczach, widniejących nad wejściem do rzymskich kościołów. Nie dowiedziano się na Watykanie od żadnego z członków domu papieskiego, jak ten herb przedstawia się nad papieskim tronem, jak wykonany jest na papieskich pieczęciach?

Otóż w rzeczywistości w herbie Piusa XI widać u góry orła całego, jednogłowego, ale barwy czarnej i kształtu odmiennego niż polski, bez żadnej też korony na głowie, tło zaś nie amarantowe, lecz złote; poniżej na tle srebrnym widać trzy czerwone kule.

Dlaczego zaś takiego herbu obecny papież chce używać, zasięgnęliśmy autentycznej wiadomości bezpośrednio u mistrza ceremonji, urzędującego na papieskim dworze. Objął on, że jest to herb należący ongi do wygasłej już familji szlacheckiej w Lombardji o tamsamem brzmieniu nazwiska, co Pius XI., mianowicie Ratti. Żadnego więc nie ma związku ani z herbem Polski i pobytom teraźniejszego Papieża w Polsce, ani też ze świeżą wojną wszechświatową.

Ukształtowanie herbu jest dowolnym aktem najwyższej władzy papieża, który ma stanowisko udzielnego, niezawisłego monarchy.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Niedziela dnia 25 lutego Zygryda:

Wschód słońca g. 7 m. 33

Zachód g. 5 m. 06

— Widowiska.

Teatr miejski (Cedielna 53)

„Marzyn” po pol. wiecz. „Makbet”

Filarmonia (Dzielnia 20)

Przedstawienie dla dzieci.

Teatr „Scala” (Cegielniana 13)

„Cavino” (Piotrkowska 67)

„Ona”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Mijardery”

„Luna” (Przejazd 1)

„Jego ostatni flirt”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Tajemnicze porwanie”

Spół. Pracow. Państw. (Sienkiewicza 40)

„Indyjski grobowiec”

„Nowość” (Piotrkowska róg Główna)

„Straceńcy z nad Adrij”

Miejska Biblioteka Pablix (Andrzeja 14
otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

Kalendarzyk historyczny.

1582 — Wprowadzenie kalendarza Gregorjańskiego.

1831 — Zwycięstwo Polaków pod Grochowem.

1861 — Wielka manifestacja na Starym Mieście

Wszyscy Prenumeratorzy, którzy nie otrzymali z powodu konfiskaty Nr. 33 „Rozwoju” z dn. 4 lutego 1923 r. z artykułem „Miejmy odwagę się przyznać” mogą odebrać swoje egzemplarze w Administracji „Rozwoju”

Wiadomości kościelne.

— Nabożeństwa żałobne.

We wtorek 27 lutego o godz. 9ej rano odbędzie się w kościele N. Marii Panny nabożeństwo żałobne za duszę śp. El. Niewiadomskiego zakupione przez maszynistów i konduktorów łódzkich Tramwajów Elektrycznych.

W środę 28 lutego o godz. 9ej rano w Kościele Przemienienia Pańskiego odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę śp. El. Niewiadomskiego zakupione przez parafian.

Wiadomości bieżące

— Wojewoda łódzki.

Jak się dowiadujemy ze sfer dobrze poinformowanych, nominacja p. Rembowskiego starosty kaliskiego, na wojewodę łódzkiego została podpisana.

P. Rembowski należy do partji „Wyzwolenia”.

— Ułgi dla szeregowych.

Minister poczt i telegr. zarządził: W miejscowym okręgu doręczeń urzędów pocztowych, przedłuża się dla wojskowych: od szeregowca do chorążego włącznie, termin do podjęcia paczek, wolny, od składowego, dni 7.

Zarządzenie to obowiązuje od 1 lutego 1923 r.

— Dokumenty zwolnienia z wojska.

Wobec niejednokrotnie stwierdzonych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych nadużyć poborowych, posilkujących się fałszywymi kartami powołania, odroczenia i demobilizacji, komendant policji polecił kierownikom komisariatów i urzędów podwładnych komendzie okręgowej wydać zarządzenia, aby funkcjonariusze policji przy meldowaniu się w policji osób z dokumentami wojskowymi zwracali baczniejszą uwagę na sposób wypełniania tych dokumentów i w razie najmniejszych wątpliwości, kierowali daną osobę do właściwych władz wojskowych.

Znów strajk tramwajarzy?

ŻĄDANIA TRAMWAJARZY. — GROŻĄ STRAJKIEM. NADZIEJA POLUBOWNEGO ZAŁATWIENIA ZATARGU?

b) W połowie lutego związku zaw. pracowników tramwajowych zgłosiły żądania podwyższenia płac stosownie do wyników komisji statystycznej w przemyśle włókienniczym.

W związku z powyższym odbyła się onegdaj w lokalu tramwajów, wspólna konferencja z udziałem obwodowego inspektora pracy, Dyrekcja przedstawiła delegatom związków sytuację w tramwajach, mianowicie gwałtowne osłabienie frekwencji, która obecnie w stosunku do taryfy 100 mk. spadła o 36 proc. wobec czego dyrekcja nie jest w możności bez uniknięcia dalszego jeszcze zmniejszenia się ruchu zgodzić się na wystawione żądania i proponowała 15 proc. podwyżki, co pociągnęłoby za sobą wyż-

szą taryfę do 500 mk.

Delegacja pracowników oświadczyła, iż na propozycję tę zgodzić się nie może i zagroziła strajkiem.

Po zapoznaniu się z wynikami konferencji, okręgowy inspektor pracy zaprosił do siebie przedstawicieli związków i po odbyciu dłuższej konferencji polecił im wstrzymać się od powzięcia, jakichkolwiek decyzji do wtorku, oświadczając, iż dołoży wszelkich starań, ażeby sprawa podwyżki płac pracowników tramwajowych była polubownie załatwioną bez uciekania się do strajków. Sprawa ta rozpatrywana będzie na wspólnym zebraniu pracowników tramwajowych.

— Nowe przepisy o przesyłaniu bagażu i towarów.

Minister kolei żelaznych wydał rozporządzenie, w myśl którego z dniem 1 marca 1923 r. wejdą w życie na całej sieci polskich kolei państwowych jednolite „przepisy o postępowaniu przy ujawnieniu brakujących i bezwartościowych przesyłek bagażu i towarów oraz ich uszkodzeń.”

Z dniem wprowadzenia w życie przepisów wymienionych stracą moc wszystkie zarządzenia okólniki, wydane w sprawie powyższej przez odnośne dyrekcje.

— Spór o kompetencję.

b) Jak wiadomo między magistratem a towarzystwem akcyjnym K. E. Ł. zawarta została umowa, którą przesłano władzom centralnym do zatwierdzenia. Tymczasem wynikiem nieporozumienia co do kompetencji między ministerstwem przemysłu i handlu. Spór ten trwał dłuższy czas i wreszcie doszło do porozumienia w ten sposób, że nadzór nad wybudową sieci tramwajowej będzie miało ministerstwo komunikacji, zaś w sprawach samej spółki ministerstwo przemysłu i handlu.

Wobec tego w początkach przyszłego tygodnia wyjeżdża do Warszawy delegacja składająca się z przedstawiciela magistratu i dyrekcji K. E. Ł. poczem rozpocznie się rozbudowa sieci tramwajowej w Łodzi.

— O pieniądze na wybory.

Magistrat postanowił zwrócić się do władz nadzorczych w memoriale o udzielenie miastu pożyczki w sumie 431 milionów mkp. na przeprowadzenie wyborów do Rady Miejskiej. Wobec krytycznego stanu i finansowego Łodzi, suma powyższa nie może być pokryta z wpływów bieżących. Suma, żądana przez Magistrat, może ulec powiększeniu w miarę wzrostu drożyzny.

— Pożyczka dla miasta.

Prócz pożyczki na cele wyborcze Magistrat postanowił również zwrócić się do rządu o udzielenie zaliczki w kwocie 2 miliardów mk. na pokrycie niedoborów administracyjnych za miesiące styczeń, luty i marzec rb. (Ładne skutki gospodarki P. P. S-ów. Prz. Rer.)

— Delegacje i komisje miejskie urzędują nadal.

Celem zapewnienia aparatowi gospodarczemu magistrat w okresie przejściowym sprawnego (?) funkcjonowania, postanowiono pozostawić bez zmiany skład wszystkich delegacyj, komisji i komitetów samorządowych, z tem, że będą one uważane za działające z ramienia i upoważnienia magistratu, zasiadający zaś w nich b. radni za czynnik obywatelski.

Jednocześnie magistrat postanowił zwrócić się do wszystkich zasiadających w delegacjach i komisjach b. radnych z apelem, aby dla dobra gospodarki miejskiej pełnili w dalszym ciągu swe funkcje. Wszelkie sprawy, odesłane przez magistrat do Rady Miejskiej, a przez nią nie zatwierdzone, będą ponownie rozpatrzone i zdecydowane przez magistrat, sprawujący obecnie zastępczo funkcję Rady Miejskiej.

— W związku z interwencją władzy.

b) Województwo poleciło podwładnym sobie organom, aby w dziedzinie administracji zdrowia publicznego, w każdym wypadku wkroczenia władzy w sferę indywidualną jednostek doręczano tym, że decyzji na piśmie. Dotyczy to w szczególności takich czynności, jak zabranianie lub opieczutowanie przyrządzeń, środków leczniczych itp., zamknięcie lokali itd. przy których należy stronie wydać rezolucję na piśmie z powołaniem podstawy prawnej i faktycznej, celem uniknięcia wątpliwości co do podstaw prawnych i faktycznych decyzji i co do obliczenia terminu rekursowego.

— Jeszcze w sprawie zakładów „Brygada”.

b) Wczoraj w lokalu okręgowej komisji klasowych związków zawodowych odbyło się walne zebranie pracowników zbankrutowanej „Brygady” na którym sekretarz okręgowej komisji złożył sprawozdanie z dotychczasowych zabiegów władz, poczem zebrani przyjęli rezolucję domagającą się od władz przyspieszenia sprawy wypłaty zarobków i wydania robotnikom zapieczutowanych maszyn stanowiących własność robotnic, gdyż nie mogą obecnie nawet w domu zarabiać na utrzymanie.

— Walka z lichwą.

b) Za pobieranie nadmiernych cen za mięso pociągnięci zostali do odpowiedzialności właściciele sklepów rzeźniczych Andrzej Dyszyński (Rokicińska 131) i Olga Michałak (Rokicińska 100).

Za pobieranie nadmiernych cen za pieczywo pociągnięto do odpowiedzialności właścicieli piekarni przy ul. Kątnej 56, Antoninę Kuczyńską.

Wypadki i kradzieże

— Zderzenie się parowozu z wozem.

b) Na torze kolejowym Koluśki, Piotrków, około wsi Polska Wola na przejeździe najechał parowóz prowadzony przez Józefa Zielińskiego na wóz z kartoflami. Konie zostały zabite, a woznicę Florian Markiewicz odniosł potłuczenie nogi i ręki.

— Oryginalny pomysł.

b) Józefa Michałak, prostytutka, udała zemście i upadła na chodnik przy domu Nr. 39 przy ul. Przejazd, gdy przechodzący Franciszek Prokopof usiłował ją podnieść, „zemdlona” wyciągnęła mu z kieszeni portfel zawierający 40.000 mk. Pomysłową prostytutką zajęła się policja.

— Skonfiskowane kartofle.

b) Za sprzedaż kartofli po cenach paskarskich na Zielonym Rynku pociągnięto do odpowiedzialności Michała Kowalskiego. Mordkę Strajzenberga (Lutomiersk) Franciszka Jarocińskiego (Dziekiany) Berka Zajde (Lutomiersk) Froima Tajchmana, Frydrycha, Strzębskiego i Szlamę Szymonowicza. Sprzedawane kartofle w ogólnej ilości 4150 kg. skonfiskowano i sprzedano po 12.000 mk. za 100 kg. ubogiej ludności przybyłej do 7 komisariatu.

— Bigamja.

b) Marianna Dymas Marszałkowska 5, zawiadomiła policję, iż jej mąż Antoni ożenił się powtórnie z nią, będąc już uprzednio przed 20 laty ożeniony z inną kobietą. Sprawa skierowana do sądu śledczego.

— Epilog sprawy Kowalskiego.

b) W dn. 2 marca odbędzie się w sądzie kasaacyjnym rozprawa Kowalskiego oskarżonego o zabójstwo swej żony Melidy Kindermann.

— Nagły zgon na wozie.

b) Na szosie w Proboszczewicach, na wozie jadącym w stronę Ozorkowa zmarł nagle Edward Szmand stały mieszkaniec m. Lućmierza. Zwłoki zabezpieczono na wozie w Proboszczewicach aż do przybycia władz.

— Wielki pożar w okolicy.

b) W fabryce akcyjnego twa Lebrechta i Millera w Nowym Rokietu wybuchł pożar w suszarni. Spaliły się 62 sztuki towaru bawełnianego wartości 30 milionów mk. Udział w gaszeniu brała ludność miejscowa.

— Pożar zagrody.

b) Onegdaj wybuchł pożar w zagrodzie Walentego Stasiaka we wsi Rabinek. Spalona została stodoła, dom mieszkalny oraz inwentarz. Straty bardzo wielkie.

— Kradzieże.

b) Na posesji Estery Kopelman przy ul. 28 P S K skradziono motor elektryczny wartości 8 milionów mk.

Do

P. T. Kurji Biskupiej, Towarzystwa Przemysłowców, Handlowców, Bankowców, Polskich Kupców, Drobnych Kupców, Chrześcijańskiej Demokracji, Resursy rzemieślniczej, Chrześcijańskich Związków Zawodowych, Polskich Związków Zawodowych, Związku Zaw. „Potęga“, fabryka Szeiblera, Grohmana, Geyera, Poznańskiego, Widzewskiej Manufaktury, Silbersteina, Rosenblatta i innych, Hallerczyków i innych zdemobilizowanych właścicieli nieruchomości, Stow. Lokatorów, Polskiej Prasy, Stow. Techników, Nauczycieli szkół wyższych i powszechnych, Urzędników państwowych, komunalnych i prywatnych, Lekarzy, Adwokatów, Portowców, Kolejarzy i t. p.

Wobec rozwiązania Rady miejskiej miasta Łodzi celem omówienia wspólnej akcji wyborczej pod hasłem „Jedności Narodowej“ i sanacji stosunków gospodarczo-finansowych miasta — upraszam wszystkie wyżej wymienione instytucje polityczne, społeczne, zawodowe, kulturalne i fabryki o przeprowadzeniu wyborów po 2—3 delegatów i porównania ich do wzięcia udziału w konferencji, która odbędzie się w sobotę dnia 10 marca b. r. o godz. 6 wieczorem w sali tow. „Wędkowców“ ul. Piotrkowska 174. Upraszam o punktualne przybycie.

Instytucje narodowe, które zostały pominięte, a chcą wziąć udział w tej akcji, proszę również o przybycie z odpowiednim upoważnieniem.

Z poważaniem

K. Chałczyński poseł na Sejm.

Żydowska taniość.

Najczęściej słyszany argument, przemawiającym rzekomo za koniecznością kupowania u żydów, jest fakt, że żydzi sprzedają taniej. — Warto więc przyjrzeć się bliżej tej taniości; — przykładów znajdziemy mnóstwo i to na każdym kroku.

Znany jest we Lwowie proces żydowskiego jubilera Ignacego Rapsa, który oddał w ręce policji kilku akademików za to, że przypominali swoim ziomkom obowiązek niekupowania u żydów.

Jak zaś ten „obywatel“ handluje i pracuje „uczciwie“ dowiedzie tego rozprawa karna przeciw Rapsowi, który dwie cukiernice wartości około półtora miliona marek kupił od służącej Prezjanta, uchodzącej z Rosji, która je sprzedała za 40 tysięcy a skradła je u poręcznika W. P. pana Chmury — mimo, że jako fachowiec znał ich wartość i wiedział, że muszą być kradzione i zaraz jedną sprzedał za 700 tysięcy mk. a drugą wystawił w oknie z ceną 650 tys. mk.

Cena kupna i sprzedaży jest tu w rażącej dysproporcji.

Zebranie delegatów fabrycznych.

SPRAWA WYBORÓW DO KASY CHORYCH — O INSPEKTORATKI PRACY.

SPRAWA HYGIENY W FABRYKACH ISPRAWA ZERWANEJ, PRZEZ PRZEMYSŁOWCÓW UMOWY.

b) Przy udziale 2,000 reprezentantów fabryk odbyło się wczoraj zebranie delegatów w związku „Praca“. Na porządku obrad były następujące sprawy. 1) wybory do kasy chorych. 2) inspektoratki pracy i higieny w fabrykach 3) wypowiedzenie umowy przez przemysłowców 4) zastój w przemyśle i drożyzna. 5) wolne wnioski. Referował p. Kazimierzczak.

Po dyskusji przyjęto następującą rezolucję:

1) w sprawie punktu postanawiają robotnicy zająć się energiczną pracą i agitacją uświadamiającą członków związku i wszystkich robotników na rzecz wyborów do rady kasy i rządu.

2) w sprawie obsadzenia stanowiska inspektoratki pracy w Łodzi przez kobietę zebrała polecą zarządowi związku „Praca“ by zwrócił się do ministerstwa pracy i O. S. z żądaniem ustanowienia inspektoratki pracy w Łodzi, w czem przyrzekają mu swoje poparcie. W sprawie projektu ustawy o chorobach zawo-

dowych zebrani domagają się, by min. prac. i O. S. przedłożyło rządowi i Sejmowi projekt ustawy o chorobach zawodowych, ponieważ do tego czasu odnośne władze nie w tym kierunku nie przedsięwzięły, a brak odpowiedniego prawa, odbija się niekorzystnie na klasie robotniczej.

3) w sprawie higieny w fabrykach zebrani domagają się od inspektorów pracy, by oni nie lekceważyli swych obowiązków i energicznie zajęli się wykonywaniem nadzoru nad warunkami higienicznymi w fabrykach i fabrykantów, nie przestrzegających odnośnych przepisów pociągali do odpowiedzialności.

4) w sprawie wypowiedzenia umowy przez fabrykantów, zebrani oświadczają, że nie dopuszczają do tego, by garstka kapitalistów depatała bezkarnie umowy, zawierane w obecności przedstawiciela rządu. Zebrani wzywają rząd, a szczególnie p. ministra pracy by ten poczył przemysłowców, jak należy, szanować wystawione zobowiązania.

Otóż chodzi o to, że znaczna część kupców i kupczyków żydowskich bierze pewną część towarów z rąk nieczystych, ubocznie, nielegalnie oczywiście — za bezcen. Dzieje się to z mąką, kaszą, cukrem i wielu, wielu innymi artykułami.

Nic więc dziwnego, żyd, urodzony szwindlarz i paser nabywszy coś drogą nielegalną, albo podstępą, sprzedaje później nieco taniej, — mimo to notabene z kilkusetprocentowym zyskiem.

W tem szeroko obserwowanem zjawisku tkwi owa „taniość“ ubrań butów mebli i innych artykułów codziennej potrzeby.

Chyba każdy z nas wie o tem coś niecoś, a jednak wojujemy utartym i bezsensownym komu nałem o większej przystępności cen żydowskich.

Teatr i muzyka

— Teatr miejski.

Dzisiaj pop. o godz. 3 pełna humoru komedia Szaniawskiego „Murzyn“. — Wieczorem „Makbet“ — Rolę lady Makbet po raz pierwszy odtworzy młoda, zdolna artystka teatru łódzkiego Julia Nowakowska.

W poniedziałek dla zrzeczeń „Gołębie serce“ Galsworthy'ego z Stefanem Jaraczem w roli głównej.

— Poranek literacki.

Dzisiaj, w niedzielę — poranek literacki w teatrze miejskim o godz. 12 w poł. poświęcony „sta-rodawnej komedji jarmarcznej“.

Bilety w kasie teatru.

— Drugie przedstawienie dla dzieci.

Dzisiaj w niedzielę o godz. 6-iej po poł. w sali Filharmonji odbędzie drugie i ostatnie przedstawienie dla dzieci z udziałem primadonny Opery Warszawskiej Heleny Zbońskiej-Ruszkowskiej, znakomitego bajkopisarza polskiego Benedykta Hertza, reżysera Teatrów Warsz. Edwarda Kucharskiego, niezrównanej pary baletowej Ksieni Kuszpietowskiej i Daniela Gaubier oraz cudodziecka 8-letniej Peni. Na zakończenie odbędzie się konkurs deklamacji, w którym ma prawo wziąć udział każde dziecko. Bilety w kasie Filharmonji.

Ark. Awerczenko w Łodzi.

Jak już podaliśmy, we środę dn. 28 bm. odbędzie się wieczór satyryczny znakomitego satyryka-humorysty rosyjskiego Arkadiusza Awerczenki z udziałem artystów rosyjskich pani Raicz i pana Iskoldowa.

Większa część biletów została już rozsprzedana.

— Możliwość zamknięcia kinematografów łódzkich.

Kinematografy łódzkie znalazły się w krytycznej sytuacji finansowej, co jest wynikiem zarówno ogólnego kryzysu ekonomicznego, jak i specjalnych nieprzyjanych warunków, w których

pracuje obecnie nasz przemysł filmowy.

Jeśli dziś kinematografiści poważnie mówią o zamknięciu teatrów świetlnych, wpłynęły na to dwa czynniki: stosunki walutowe i bezwzględna, wprost mordercza polityka, wydziałów podatkowych magistratów większych miast, a zwłaszcza Warszawy i Łodzi.

Przed wojną przeciętna cena biletu do kina wynosiła 50 kopiejek, dziś ten sam bilet kosztuje 4000 mk. Ponieważ 50 kop. stanowiły mniej więcej czwartą część dolara, więc wedle dzisiejszego stanu naszej waluty przeciętny bilet kinematograficzny powinien kosztować czwartą część 48,000 marek (zł dolarowi) tj. 12,000 marek polskich.

Należy podkreślić, że kina za filmy płać w zlocie. Przeciętna więc cena biletu kinematograficznego w stosunku do ceny przedwojennej jest trzy razy mniejsza (wynosi bowiem 4000 mk.)

Jednakże z tych 4000 marek, magistrat ściągają 85 proc. (75 proc. podatku miejskiego i 10 proc. składki na teatr) gdyż przed wojną podatek kinematograficzny wynosił zaledwie 8 proc. tj. prawie 11 razy mniej.

Wynika z tego, iż w rzeczywistości właściciel kinematografu za bilet pobiera przeciętnie 2,500 mkp. tj. pięć razy mniej, niż przed wojną.

Jeśli w najbliższej przyszłości strajk kinematografów w Warszawie nie zostanie zlikwidowany, to należy się liczyć z możliwością zamknięcia teatrów świetlnych w Łodzi.

Do akcji bowiem związku z właścicielami kinematografów przystąpiły także biura wynajmu filmów. Zresztą — prawie każde większe biuro wynajmu posiada własne kino.

Wskutek tego obecnie żadne filmy z zagranicy nie są sprowadzane i po wyczerpaniu zapasu filmów, który nie jest obfity, a co nastąpi w najbliższym czasie — nietylko kina łódzkie, ale i w całej Polsce nie otrzymają filmów i będą zmuszone do zamknięcia swoich podwoi.

— Wieczór eksperymentalny Rom-Romano.

Występ w sali Filharmonji znanego magnetyzera i telepaty, p. Rom-Romano zgromadził liczną publiczność. Widoczne frekwencje audytorjum wzmogły wybitne właściwości magnetyczne p. Romano, którego lecznicze zabiegi, stosowane, z dobrym wynikiem w szeregu zapadłości na tle nerwowym, zyskały w naszym mieście szeroki rozgłos. Toteż, gdy na ostatnim wieczorze w dniu 21 bm. eksperymentator rozpoczął doświadczenia od leczenia magnetyzmem i zaprosił osoby chore, w krótkiej chwili na estradzie znalazła się istna falanga ludzi.

W dalszym ciągu p. Romano przeprowadzał na swojej osobie hipnozę. Stan kataleptyczny w jaki eksperymentator popadł trwał punktualnie pięć minut; taki bowiem czas trwania snu oznaczył autohypnotyzer przed doświadczeniem przy pulsie 200 na minutę.

Huragonowymi oklaskami przyjęte również były eksperymenty telepatyczne. Z szeregu tematów miał p. Romano przejść do jednego z mężczyzn siedzących w dalszych rzędach krzesel wyjąć kartę

z kieszeni papierosnicę, iść na estradę i po wyjęciu tam z papierosnicy oznaczonego papierosa wydać być ukrytą w tutce szpilki. Doświadczenie to, wykonywane przez eksperymentatora bez kontaktu, trwało około 20 minut.

Zajmujący wieczór eksperymentalny zakonczył p. Roman próbami t. zw. wspólności woli, przyczem około 12-stu osób (z tych 10 mężczyzn) delego myślowym nakazom p. Romana.

— Bacność Halerczycy!

W sobotę dnia 3 marca r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu „Wędkowiec“ przy ul. Piotrkowskiej 174, odbędzie się Walne Zebranie Zw. Halerczyków Chragwi Łódzkiej, na które zaprasza się wszystkich członków Związku.

Porządek dzienny I. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności

2. Wybór nowego zarządu, komisji rewizyjnej i sądu koleżeńkiego.

3. Wolne wnioski.

Byłych Wojskowych: z II Brygady, II Korpusu, Armji Polskiej we Francji, i Oddziałów z Ameryki, Armji Polskiej we Włoszech, V Dyw. Syberyjskiej, Oddziału Murmańskiego, Dyw. Żelazogorskiego i Armji Ochotniczej, prosimy o zapisywanie się na członków w sekretarjacie Piotrkowska 174, od 6,7 wieczór.

347.1

Zarząd.

— W sprawie Banku Polskich Kupców.

W dniu 16 lutego 1923 r. odbył się zebranie Komisji Arbitrów przy Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w składzie pp. Stan. Bielińskiego, Jana Imarzyńskiego Stan. Sienkiewicza, Czesława Chrzanowskiego, Fel. Wężyka Kazim. Wolskiego, Fran. Gługli i Zenona Łubieńskiego, zwołane przez Zarząd Stowarzyszenia, na podstawie wniosku Zarządu Banku Polskich Kupców i Przem. Chrześcijan w Łodzi, sprawie o zbadanie sprawy i wydanie swej opinii w sprawie odstąpienia lokalu po zlikwidowanym Oddziale Miejskim (Piotrkowska 80).

Komisja Arbitrów stwierdziła, iż Zarząd Banku wyczerpał wszystkie możliwe środki odstąpienia lokalu po Oddziale Miejskim polskiej firmie. Ponieważ wszystkie poczynione zabiegi, zrobione w tym kierunku, okazały się bezskuteczne, wskutek oporu właściciela domu, Zarząd Banku pomieniony lokal zmuszony był odstąpić temu ostatniemu. Komisja stwierdziła, że zarzuty postawione pp. Nowosielskiemu i Roszakowi są całkowicie nieusprawiedliwione.

— Do Członków Kasy Chorych m. Łodzi.

Kasa Chorych m. Łodzi podaje do powszechnej wiadomości ogółu ubezpieczonych, że w myśl umowy, zawartej z właścicielami aptek, wszelkie leki wydawane będą członkom Kasy Chorych przez apteki miejscowe, tak pod względem jakości, jak i terminu przygotowania, narówni z prywatnymi klientami.

Wobec tego Kasa Chorych m. Łodzi usilnie prosi wszystkich zainteresowanych, ażeby zechcieli każdorazowo powiadamiać Zarząd Kasy o wszelkich uchybieniach ze strony aptek wraz ze ścisłym podaniem:

- 1) adresu własnego
- 2) adresu apteki
- 3) numeru recepty
- 4) nazwiska lekarza, który zapisał receptę.

Kasa Chorych m. Łodzi
DR. ED. GIEBARTOWSKI
Komisarz.

5695.

Z dziedziny mody.

NOWA SYLWETKA KOBIECA.

Najnowsza moda przynosi zupełne przeciwieństwo sylwetki kobiecej. Jak dotychczas modna kobieta musiała być za wszelką cenę płaska, tak teraz musi być wązowo smukła. Poprzednie rozszerzenie konturów, celem wywołania efektu płaskości, ustępuje miejsca sztywnemu zwięzaniu przez skrócenie ramion i zatarcie ich w ogólnej impresji sylwetki kobiecej oraz przez wydłużenie sukni, owijanej w zręcznym udrapowaniu szalów i lnę nóg.

Idealem tej smukłej, wązkiej sylwetki, są toalety balowe, najczęściej zupełnie bez rękawów, przytrzymywane tylko wązką opaską na ramionach.

W swej predylekcyi, dla tej formy moda letnia chce się — jeśli słuszna zapowiedziom mistrzów tego fachu wierzyć — wymanypować od rękawa — przypinać co najwyżej lekkie okrycie rąk z materiału odmiennego niż suknia, mgliste przejrzyste.

Ideala wązowej smukłości ma trudniejsze przeszkody do zwalczenia w zakresie kostjumu i tak ulubionego rodzaju sukien płaszczowych. I tu tutaj chce jednak sobie dopomóc przez odciecenie ogólnej sylwestki od rozszerzeń rękawowych, przez zastosowanie dwojakiego materiału.

Jednakowoż luźne zaznaczenie linii bioder utrzymuje się dalej w mocy, nie ustępując miejsca opiętej talji, jakkolwiek suknie zwięzły się bezsprzecznie. Zwięzłość to atoli rozpoczyna się dopiero poniżej bioder. Spódnice stają się zaś młosa, mowicie wązkie i długie. Niemniej i tu sztuka krajecka umie wywołać pożądany efekt za pomocą odpowiednich udrapowań, bez opiania kobiety w wązki worek, niedopuszczający swobody ruchów.

Zakłady bluzkowe, zakończone paskiem na biodrach, przyczyniają się doskonale do wywołania wrażenia smukłości postaci kobiecej, zwłaszcza przy bardzo modnym przybraniu ze skórzanych frendzli. Nakoniec i płaszcze zatracają swą dotychczasową obszerność. Oplywając wolną bluzą tylko górną część postaci, w dolnej części tworzą rodzaj zwięzłej tutki.

Do tej ogólnej linii dostosowuje się także kapelusze. Zarówno tak jak kłoz, jest mały, wysoki z przybraniem wystrzelającym śmiało w górę. A gdy wszystko od stóp do głów w sylwetce kobiecej ma płytkie aspiracje, więc i bucik zostaje wązki i długi, jak poprzednio, ale wznosi się na obcasie wyżej, aniżeli pozwala nakaz angielskiej mody. Niemniej nie jest to powrót do wygiętego, pośrodku stopy umieszczonego obcasa francuskiego, który jest najmniej modny ze wszystkich, ale raczej do solidniejszego odeń, silniejszego i wygodniejszego t. zw. korka wiedeńskiego.

Co do ogólnej tendencji w najnowszej modzie kobiecej można stwierdzić, że od kiedy smukłość zaczęła obowiązywać w sylwetce kobiecej, nigdy nie zbliżyła się ona tak dalece do idealnego przeciwnika jak obecnie.

Przemysł i handel

MARKA POLSKA NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

(-) Rozporządzenie o dwuwalutowości na Górnym Śląsku wejdzie w życie z dn. 1 marca r. b.

Przygotowania do wprowadzenia tego rozporządzenia są w pełnym biegu; Izba Handlowo - Przemysłowa w Katowicach wybrała komisję, złożoną z 7 osób, która zbierać się ma codziennie o godz. 4 pop. w siedzibie P.K.K.P., celem ustalenia kursu i stosunku wzajemnego marki polskiej i niemieckiej.

Reprezentanci kupiectwa oświadczyli gotowość obliczenia cen w markach polskich od chwili wprowadzenia marki polskiej jako waluty równorzędnej z niemiecką.

Reprezentanci związków zawodowych robotniczych godzą się na ustalenie taryfy płac w markach polskich od 1 marca.

Pensje urzędników będą w dniu 1 marca wypłacone już w markach polskich. Oddziały P.K.K.P. na Górnym Śląsku otrzymają w ciągu bieżącego tygodnia zapas marek polskich wynoszący 100 miliardów.

Zaznaczyć należy, że tendencja zwyżkowa na markę polską, dająca się zauważyć na Śląsku Górnym wpływa bardzo dodatnio na rozstrzygnięcie wszystkich zagadnień, związanych z wprowadzeniem tam marki polskiej.

Giełda łódzka nieurzędowa

Wczoraj na nieurzędowej giełdzie w m. Łódź tendencja była słaba. Obroty średnie.

Flacono.

Dolary	48500 — 48500
Funty	225,000 — —
Franki franc.	2900 — 2950 — 2900
" belg.	2550 — 2550
" szwajc.	— 9200 — 9000 —
Marki niem.	2.10 — 2.15 — 2.00
Kor. austr.	0.65 — 0.69
czesk.	1450 — 1400
Liry	2250 —
Leje rum.	210 —
Wiedeń czeki	0.69 —
Berlin czeki	2.05 — 2.00

Miljonówki 1800 —
Ruble (złote 27,500
(srebr 12,500)

Giełda warsz. z dnia 24 b m.

Dot. St. Zjedn.	49000	Franki franc.	
Marki niem.	2,00	Funty	
		Czeki wpłaty.	
Belgja	2530	Londyn	226500
Berlin	2 00	Nowy Jork	48000
Gdańsk	2,00	Paryz	2950
Praga	1400	Wiedeń	68.00

Akcje.

Bank Dyskontowy		59500	
" Handlowy		77000	
" Dla handlu i przem.		15000	
" Kredytowy Warszawski			
" Przemysłowców łódzkich		5500	
" Zjednocz ziem. polskich		12500	
" Związku Spółek Zarobk.		19500	
Kijewski		Starachowice	44000
Wilti	13500	Podsk	
Częstocice	152500	Parowozy	11800
Cukier	177000	Zyrardów	171000
Firley	14500	Borkowski	6500
Przewo	6500	Zawiercie	182500
Węgiel	159000	Jabłkowski	13400
Cegielni	118000	Zegluda	4800
Lilipop	820 0	Haberbusch	29500
Ostrowiec	77000	Naita	7450
Karasński	17000	Nobel	18500
Zielński	34000	Gostawica	
Rudzki	47500		

Ofiary

Na nagrobek dla ś. p. El. Niewiadomskiego.

Nr. 528	Kołowrotkiewicz Józef	20,000
"	529 Buczkowski Józef	5,000
"	533 Turski E.	10,000
"	538 Pracownicy Wytwórni Maszyn Młynskich Rzgowska 48	10,000

Do uznania rad. „Rozwój”.

W celu uczczenia pamięci śp. El. Niewiadomskiego.

Nr. 535	F. Lamparski	5 000
"	536 Pracownicy stacji Łódź Kaliska warsztatu oddziału Nr. 4	63,000
"	537 Pracownicy Wytwórni Maszyn Młynskich Rzgowska 48 nie przyjęte za nekrolog	25,000
"	543 Nieprzjęta od p. L. Nowickiego wpłata na kaucję za redaktora odpowiedz. „Rozwoju” mk.	5,000

Na Tow. „Rozwój”

Celem uczczenia El. Niewiadomskiego.		
Nr. 539	Majstrowie tkaczy Widz. Manufakt. bawełnianej	26,000
"	542 M. F.	15,000

Na Inwalidów Wojennych Halerczyków.

Celem uczczenia El. Niewiadomskiego.		
Nr. 540	Majstrowie Tkaczy Widz. Manuf. Bawełnianej	26.000

Na sieroty po poległych żołnierzach.

Z powodu imienin ks. Małczyńskiego.		
Nr. 530	Nauczyciele Szkoły Kolei Elektrycznej	40,000

Na budowę obserwatorium astronomicznego.

Nr. 531	Stow. Młodzieży Polskiej w Mi. kolajewicach	5,100
---------	---	-------

Na dom Akademików w Warszawie.

"	532 Hala i Zbyszko Turscy	10,000
---	---------------------------	--------

Na inwalidów.

Nr. 534	Grudzień Wojciech	1,000
"	541 Anna Pakulska.	1,000

Na Dom Starców i Kalek.

Nr. 542	Jako karę Kalucki Marcin mk.	1,000
---------	------------------------------	-------

SALA FILHARMONJI
(Dzielną 20)
Środa, d. 28 lutego 1923 r. o g. 8.30 w.
WIECZÓR SATYRYCZNY ARKADJUSZA
znakomitego literata i satyryka rosyjskiego
z udziałem artystów rosyjskich:

AWERCZENKO

R. P. RAICZ i E. E. ISKOLDOWA.

Arkadiusz Awerczenko, niezależnie od swoich opowiadań, które osobiście wypowiada, wystąpi także jako aktor w komediach przez niego napisanych. W programie: 1) „Kary”, komedia w 1 akcie A. Awerczenko. 2) Opowiadania A. Awerczenko w w.k. autora: a) Śmierć Arkad. Awerczenko, b) Mięszkaniec Odessy w Moskwie. 3) Zaproszenie na koncert (Karykatura A. Awerczenko na własną osobę z autorem w roli samego siebie.) 4) „Pożeracz sere”, komedia w 1 akcie A. Awerczenko. 5) Opowiadania A. Awerczenko w wykonaniu autora: a) Wypadek w Złobinie, b) Bliny i inne.
Bilety do nabycia w kasie Filharmonji (okienko № 1) codziennie od godz. 10—1 i od 3—7 wiecz. 351b1

Grand-Kino

TAJEMNICZE PORWANIE 2-gi epizod serji „TIH MINH”
ze znakomitym **René Cresté** odtwarzającym znowu postać słynnego **JUDEX'A**
Początek o 3-ej. (353b) UWAGA: II serja zawiera streszczenie I-ej

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

Zarząd i sekretariat ulica Piotrkowska № 79.

Sala Filharmonji!

Dziś 25 lutego 1923 r. o g. 12 w poł.

20-ty poranek muzyczny (ludowy)

„Lisztowski”

Dyrekcja: **Bronisław Szulc**

Solistka: **Jerzy LIDERMAN**

Warszawa (fortepian).

W programie m. in: Rapsodia Nr. 1, Les Preludes, Koncert fortepianowy A. dur.

Dziś 25 lutego 1923 r. o godz. 4 po poł.

20-ty Koncert Symfoniczny Popołudniowy

„Obchód Karłowiczowski”

z okazji 13 rocznicy zgonu genialnego kompozytora, poprzedzony prelekcją wstępną „O twórczości Karłowicza” prof. F. HALPERNA.

Dyrekcja: **Bronisław SZULC**

Soliści:

Janina Turczyńska (śpiew)

St. Frydberg (skrzypce)

W programie: Karłowicz: O wieczne pieśni: a) O wiekuistej tęsknocie b) O miłości i śmierci, c) O wszechbycie, Koncert skrzypkowy i pieśni.

Jutro 26 lutego 1923 r. o godz. 8.30 w.

23-ty Wieki Koncert Symfoniczny

DYREKCJA: **Grzegorz Fitelberg**

Soliści:

Janina Turczyńska (śpiew)

Feliks Robert Mendelssohn (wiolonczela)

W programie: Brahms: Symfonia Nr. 3, Beethoven: arja koncertowa „Ah, perfido”, Casella: Rapsodia włoska „Itaja”, Waterman — Koncert wiolonczelowy pierwszy raz w Łodzi

Bilety do nabycia w gmachu Filharmonji przy kasie Nr. 2 od 10—1 i od 3—7. 3.2s1

Węgiel Górnośląski

gruby, kostka, I II III, oraz pospółkę specjalnie dla fabryk „Originalfoerderkohle (o 8 do 10 proc. miazu) i koks z natychmiastową dostawą po cenach konkurencyjnych
poleca 5705K1y
Z. Szwedowski, i S-ka w Zgierz, al. Szczęśliwa 2. Od 9—12 i 1—3 pp.

Sala Filharmonji.
WTOREK, dnia 27 lutego 1923 r. o godz. 8.30 wiecz.
Tylko jeden wieczór poematów tanecznych
Wykonawczyni: **OLGA DESMOND**

Słynna tancerka klasyczna i gwiazda filmowa.

Przy fortepianie: dyr. Teodor RYDER.

W PROGRAMIE:

Mozart: Menuet z symf. Es-dur, Czajkowski: Chanson sans paroles, Offenbach: Barkarolla z „Opowieści Hoffmana”
Strauss: Nad pięknym modrym Danajem, Beethoven: Marsz turecki, Lanner: Walc, Chopin: Nocturno, Weber: Zaproszenie do tańca.

Bilety do nabycia codziennie w kasie Filharmonji (okienko № 1) od godz. 10—1 i od 3—7 wiecz. (349s1)

Technik

z praktyką warsztatową i biorową potrzebny zaraz do fabryki maszyn: **Orlikowski i Neumark.** 338s1

Na raty!

4999s3o

Na raty!

Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary (okciowe, bieżne i t. p.)
UWAGA: Wykonuje wszelkie obstarunki podług najnowszych fasonów „-konomic” **Gminy Rynek 5/5.**

uży

wóz

do sprzedania. Wiadomość Zaginikowa 57. sklep. 355w

KOSZYKOWICZ A. i S.

zagubił książeczkę wojskową z wolnienią wydaną z 10 p. piechoty w Łowiczu i kartę bezterminowego urlopu wydaną z P. K. U. w Kutnie. 339w

Trykotina

we wszelkich kolorach hurtowo i detalicznie najtaniej zawsze na składowym magazynie „Unwersalny” 44 Piotrkowska 44. 569w

forecki ponoczojny galanterje męską poleca

na raty

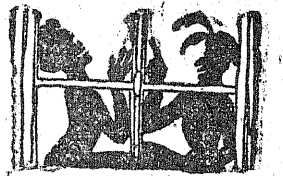
R1 Grobowiecki Dzielna 2. 355w

Tkacze

potrzebni wykwalifikowani na tkaniny druczane (m. mechaniczne warstwy) dowiedzieć się od 12 do 5-ej Suwalska 11 m 1. 356w

Tanio

sprzedam żelazo różnej wymiarów białe cienkie żelazo winiki w, dwie kuźnie polowe i bufort kryty białą Obywatelska 80 Stare Rukiecie (357m)

„Wolne Zarty”

Nowy M10 zawiera karykatury Lewica przy pracy, numerus clausus, pomnik generała, marka polska i niemiecka, podpatrzona schadzka, mody, zwierzenia, w kupletach —

„To, co najważniejsze” na temat głośnej sztuki Jewrewnowa, historia miłości wszystkich czasów, to o czym się nie mówi, wybory do kasy chorych i strejk kin w Warszawie, Bajadera o pożyczce złotej, znakomite zagadki, nowy telefon Pikasia, dalsze przygody popularnego Filipa Draniulka, znanego pod pseudonimem Sianobrodęgo na Browarniku, nowe erotyki i dowcipy. 5706w

Do Myśliwych

Kupujemy świeże skóry z dzikich zwierząt całego świata jak: Lisy, Wilki, Kuny, Tchórze, Wiewórki, Sobole, Kangury i t. p. Kupimy netylko te, które sami upolujecie, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przy niesiecie do nas, możecie zarobić ładne pieniądze.

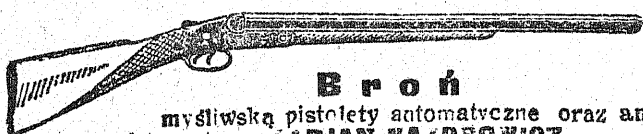
Przyslij skórę na próbkę a damy Ci cenę.

Kupujemy tylko świeże skóry **S. FIRTKO**
426 Penn Ave. Pittsburgh Pa. United States of America. 505Kc5

Odmrożenie

— goi nairadykalniej —

„Frigorin” Motor. 569s3

Broń

myśliwską pistolety automatyczne oraz amunicję poleca **ARIAN NAZDROWICZ**

Skład broni i amunicji, al. Piotrkowska 17. 196s3

Wszelkie reperacje broni wykonują się szybko i akuratnie.

Ważne dla pań

krawcowych Pracownia wszelkich modnych eleganckich bluzek kolorowych haftów ręcznych Wandy Sprzedaż wzorów na żądanie rysuje się z zornali. Nawrot 8, lewa oficyna partner. 343w

5 gośćnych występów
warszawskiego teatru
„Rozmaitości”
w „SCALI”, Ciepła n. 18.

na czele **Józef Węgrzyn**
z udziałem całkowitego zespołu teatru „Rozmaitości”
Poniedz. 26 lutego } **SUBLOKATORKA** komedia w 3
Wtorek 27 „ } akt. Grzyma-
Środa 28 „ } ty Siedleckie-
go

Czwartek 1 marca } **Kobieta bez przeszłości** Reyliana
Piątek 2 „ }

U w a g a !

Wykupione bilety ostemplowane data	612 są wa na w	Czwartek 1 mar a
„ „ „	2712 „ „	Piątek 2 „
„ „ „	2812 „ „	Poniedz. 26 lutego
„ „ „	113 „ „	Wtorek 27 „
„ „ „	213 „ „	Środa 28 „

KOBIETA BEZ ZNACZENIA
Sublokatorka

Początek przedstawień o godz. 8.30 w.

Bilety u Komara.

(5704)K

Sala Filharmonii — Dzieła 20.

Gz. o g. 6 po pol.
DRUGIE I OSTATNIE PRZEDSTAWIENIE
DLA DZIECI

Zaczarowany świat bajek, humoru, tańca i pieśni dziecięcych.

Dział biera:

Helena Zboińska - Ruszkowska

Primadonna Opery Warsz. jako królowa pieśni dziecięcej

„A TRAKCJA”

Występ cudzoziemki z lotniei FEYI
cieszącej się obrzymim i niebywałem powodzeniem
w Teatrze Polskim dla Dzieci w Warszawie.

Benedykt Hertz

Najznakomitszy bajkopisarz polski, umiłowieniec dzieci —
uroczy bajeczkami własnymi ze specjalnymi przebraniem
znanego artysty malarza K. Mackiewicza.

EDWAŁO KUCHARSKI

Niezrównany recytator - jako dźwięk... nie do orzechów
ZNAKOMITA PARA BALETOWA TEATROW
WARSZAWSKICH

Primabalerina **Ksien a Kuszpietowska.**
Baletmistrz **Daniel Gaubi r.**

Przy fortepianie dyr. T. RYDER.

UWAGA! Konkurs deklamacyjny dla dzieci. Każde dzie-
cko ma prawo wygłosić na estradzie wiersz nie trwa-
jący dłużej nad 5 minuty, poczem sąd konkursowy zło-
żony z publiczności rozda za najlepiej wygłoszone wiersz-
yki 3 nagrody w postaci przepięknych książek
z obrazkami. Szczegóły w programach.

Bilety w kasie Filharmonii od 10—1 i 5—7-ej po pol.

HANDLOWIEC

były kierownik magazynów poważnej instytucji elektro-
technicznej, obeznany z wszelkimi pracami bi. vem,
pragnie przyjąć jakąkolwiek posadę w przemyśle, handlu,
lub instytucji bankowej; wyjazd nie wykluczony. Zgłosze-
nia do Adm. „Rozwoju” sub „96”. 5542s

Na raty!

Na raty

Mebie tania i modernne całe komplety oraz pojedyn-
cze przedmioty wykonujemy w naszym zakładzie podług najnow-
szych modeli. U w a g a : Udzielamy gwarancji za solidne wy-
konanie i przyjmujemy rzeczy wzamian.

584b7

F. KRZYŻOWSKI i S-ka, Zakład stol. rski
Napierkowskiego 7, przy Górnym Rynku.

„Capillifer”
T. L. Grbaowski

środek wzmacniający włosy, oraz przeciw-
u łezowi, Warszawa, Al. Jerozolimskie 68.

Uwaga! wysyłam za załączką pocztową.

5696.1

Założyciele Spółki Akcyjnej pod firma: „Hurtownia To-
warów Kolonialnych „Komandytor” Spółka Akcyjna”

zawiadamiają pp. akcjonariuszów, że dn. 18 marca r. b. w lokalu Spółki firmowo-
komandytorowej „Komand tor Drobnych Kupców i Przemysłowców Polskich w Łodzi” przy
ul. Gdanskiej № 111 o godz. 2 po pol. odbędzie się

dalszy ciąg

Organizacyjnego Walnego Zgromadzenia

Spółników Spółki Akcyjnej pod firmą „Hurtownia Towarów Ko-
lonjalnych Komandytor” Spółka Akcyjna z następującym porządkiem dziennym

- 1) Odczytanie protokołu Komisji Skrutacyjnej, wybranej na Organizacyjnym
Walnem Zgromadzeniu Spółki dn. 11 lutego 1923 r.
- 2) Zaaprobowanie wyników głosowania co do ilości członków Zarządu i co
do ich wynagrodzenia.
- 3) Powzięcie uchwały w sprawie składu osobistego Zarządu Spółki, zastępców
Zarządu i Komisji Rewizyjnej i ewentualnie dokonanie nowych wyborów.
- 4) Wnioski członków.

ZARZĄD

PABJANCKIEGO T-WA WZAJEMNEGO KREDYTU

zaprasza wszystkich pp. członków na

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

które się odbędzie w sali strażackiej przy Nowym Rynku dnia 8-go marca b. r. o go-
dzie 6 ej pp., w razie niedojścia do skutku w wyżej oznaczonym dniu, zebranie powyższe w
mzsi § 37 Ustawy Towarzystwa odbędzie się w drugim terminie t. j. dn. 22 marca b. r.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie posiedzenia. 2) Wybór przewodniczącego
zebrania. 3) Przeczytanie protokołu ostatniego zebrania. 4) Sprawozdanie Rady i
Zarządu. 5) Zatwierdzenie bilansu za 1922 r. 6) Wybór likwidatorów.

P. P. Uprasza się wszystkich pp. członków z powodu ważności zebrania o bez-
warunkowe przybycie w pierwszym terminie t. j. dnia 8 marca b. r. 34562

Właściciel znanej firmy konfekcyjnej

A. Spodenkiewicz w Łodzi

wyjechał do Wiednia, Paryża i Berlina

po zakupy na sezon wiosenny.

5702s

Sala Filharmonji

Dla tych, którzy nie zdołali pozostać się na seans! **Czwartek, 1 marca**
o g. 8.30 w. odbędzie się **ostatni wieczór eksperymentalny fenomenalnego**
ROM-ROMANO
który wprowadzi widzów na krańce swej tajemnej wiedzy. M. in. ukazane będą: żywy trup —
ta, emnice yogów, cuda indyjskich fakirów. Masowa sugestia oraz szereg innych do-
świadczeń dotychczas niewzdzianych.

Wobec przewidzianego natłoku uprasza się o wcześniejsze wykupywanie biletów. Kasa Fil-
harmonji sprzedaje bilety codziennie od g. 10 — 1 i od 3 — 7 w. 350b1

Teatr — Świetlny „Nowości“

Dzisiaj i dni następny h

„Straceńcy z nad Adryj“

Dramat w 6 aktach

Odtwórcami ról głównych są: **ASTA NIELSEN** i **BRUNO DE CARLI**
Dwa te nazwiska same za siebie mówią i świadczą o wysokiej wartości artystycznej tego nad wyraz frastrającego filmu. Widz ca-
ły czas trwa w nieprzerwanej napięciu. Każda bowiem scena tętni życiem pulsując prawdziwością wypadków bez żadnego szablonu

OGŁOSZENIE.

W poniedziałek, dnia 26 lutego r. b. w lokalu
własnym, przy ul. Przejazd 34, o godz. 6 wiecz. w
pierwszym terminie, a w razie niedościa do skutku
o g. 7 w. tegoż dnia w drugim terminie odbędzie się

Ogólne Roczne Zebranie Stowarzyszenia Robotników Chrześci- jańskich w Łodzi.

Wejście tylko dla okazania książeczki członkowskiej.

Porządek obrad:

- 1) Zgajenie.
- 2) Wybór prezydium.
- 3) Odczytanie protokołu z poprzedniego Ogólnego Zebrania.
- 4) Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia za rok 1922.
- 5) Wybór 6 u członków Zarządu i 6 u zastępców.
- 6) „ 3 „ Komisji Rewizyjnej i 2 za stępców.
- 7) Wnioski Zarządu i członków.
- 8) Wolne głosy.

316b2

Zarząd.

Stosownie do postanowienia Ogólnego Zebrania Stow
Robotników Chrześcijańskich z dn. 25 maja 1921 r. wzywa się
członków Stow., którzy w swoim czasie złożyli bezproc.
5-cio rubl. pożyczkę na budowę domu Stowarzyszenia przy
ul. Przejazd 34, do odbioru tejże, w terminie dwumiesięcz-
nym od daty niniejszego ogłoszenia.

Po powyższym terminie stosownie do uchwały nieode-
brane kwoty pożyczki, przeznaczone zostaną na fundusz rezer-
wowy Stowarzyszenia.

Zarząd.

Dla pań panów i dzieci!

Tanio i elegancko, podług najnowszej mody,
można się ubrać tylko w

„Chrześć. Jarmarku Łódzkim“

Piotrkowska № 44 na I-em piętrze.

Wielki wybór pałt i gotowych ubiorów dam-
skich, męskich i dzieciennych, własna pracownia
wykonywa szybko, starannie zamówienia po-
dług żurnali.

Polecamy obficie zaopatrzone nasze działy
w nowości sezonowe: najmodniejsze wełny i we-
łenki, kamgarny, bostony, szewioty, sztraich-
garny, woale, satyny, etaminy, zefiry, płótna,
madepoamy, obrusy, serwety, kapy, firanki, chu-
stki, trykotaże, pończochy, rękawiczki, krawaty,
bielizna, obuwie, galanterja, nici. (5528d)

Sprzedajemy naraty.

UWAGA: Ze sklepu p. Szeinfinkla na parterze nie mamy nie
wspólnego.

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenery-
cznych i skórnych
Piotrkowska 144 róg (Ewan-
gielkiej) Godz. przyjęć od
9—2 i 6—8. dla pań 5—6
552K6

Posiadam

20.000.000

Przystąpię do sówki lub też
pożyczę na hipotekę lub ku-
pię jakiś, dobrze prosperu-
jący, interes lub wydzierża-
wiew w okolicy Łodzi fol-
warczek albo większą fer-
mę. Oferty pod „Rozwój“ w
„Rozwoju“. 325b

Potrzebna

służąca do wszystkiego z dobrą
znajomością kuchni do 2-ech o-
sób mieszkanie 2 pokoje. Zgła-
szasz się tylko, z poważnymi
świadectwami Kilińskiego Sobole-
wski od g. 5 do 5 popoł.
522K3

Kto z pp. kapitalistów

zechce dopomóc materialnie
do skonstruowania nader do-
niosłego wynalazku. Łaskawe
zgłoszenia pod „R. A. K. 1923“
poste-restante Toruń-Pomorze
5681b

Dyplomowana (5532b)

Felozerka-Akuszorka i Masażystka

KL. MICHAŁOWA

ul. Moniuszki 11, m. 29.

Przyjmuje od 10 — 12 i 4 — 6

Płace

150% drożej kupuję brylan-
ty, złoto, srebro zegarki, stare
zęby, garderobę
Konstantynowska 7, Milich
prawa oficyna, I-sze piętro

**A jednak
najtaniej!**

Pałta, Suknie, Bluzki,
Spodniczki, Fartuchy
i Bielizny
Kupić można w firmie

„Wulka“

Łódź Piotrkowska 175
Ceny b, przystępne
5823K

Kupuję

płace 200 proc. drożej za bry-
lanty złoto, srebro i biżuterję,
zęby sztuczne, garderobę i sz-
le czarne. Zachodnia 32 naprze-
ciw lombardu i p. L. Milich.
215K20

S. LIBERMAN

Krawiec damski ul. Dzielna № 1.

zawiadamia niniejszym Sz. Klientelę iż otrzymał oryginalne
modele paryskie na sezon wiosenny i letni
UMAGA; Na żądanie Sz. Klienteli robota może być wyko-
nana w przeciągu 48 godzin. (5638d10)

Suknie,
Bluzki,
Spodniczki,
Pałta i kostjunny

poleca w wielkim wyborze

Chrześcijański dom ubiorów damskich

A. CABANEK

Napiórkowskiego 49 (Staro Zarzewska)
filja I Piotrkowska Nr. 275
„ II Zakątna „ 64

Pracownia wykonuje zamówienia z włas-
nych i powierzonych materiałów.

Tanio i solidnie!!! (555058)

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót ręcznych.

Odnaczona złotym medalem

Mistrzynie cechu A. JÓŁOWSKIEJ
Łódź, Piotrkowska 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania, kurs szycia i mierz-
nia, kurs wszelkich robót ręcznych, robót treblowskich, siojł drzew-
ny, piłkowy, introligatorstwo, koszykarstwo, zdobnictwo, rysunki i
wycinanki. Dla nauczycielek, robót kursy dopełniające. Po skończo-
nym kursie uczennice otrzymują świadectwo. Dla pracujących kur-
sy wieczorowe. Zapisy w kancelarii szkoły od 10—1 i od 6—8.
Sprzedaż fasonów papierowych. Uczennice przyjezdne mogą być
na stałe. 4833K1

Splata ratami!!!

Każda rodzina może się zaopatrzyć w
białe towary (bielizniane), pościelówki,
wspypy, gotowe damskie pałta, płaszcze je-
sienne i zimowe, męskie pałta, barchany
flanelę, surówki, trykotaże, koszulki, kale-
sony, halki, kaffany i inne.

„WYGODAPOL“ Konstantynowska 3,
w podwórzu. (4404k9)

Oszczędza mi czas kupując na

raty lub za gotówkę w firmie
„WYGODA“ Piotrkowska 238

konfekcję damską, męską i dziecienną, manufakturę i obuwie, któ-
re posiada w wielkim wyborze

UWAGA: Wszelkie obustalunki wykonujemy we własnej pracowni
w przeciągu 4-ech dni
(Fakt nie posiadamy) (5549K0)

Piany koncesyjne

i projekty budowlane opracowuje się Al. Kościuszki
3, I piętro m. 2 od g. 3—6-ej. 149-20

FIRMA „Margot”

Piotrkowska 64.

Zawiadamiam, że z dniem 1 lutego zaprowadziłam obok artykułów konfekcji i bielizny słynnej marki bogato zapasowany zbiór wyrobów artystycznych przemysłu ludowego jako to:

Łowickie wełniaki na metry, nadające się do dekoracji mieszkań, na obicia meblowa portjery, przykrycia na łóżka i kozetki.

Dział Zakopianski:
pantofle, seraki, torebki, halki typowe, rzeźby.

Ostatnia nowość:
ręcznie młowane pudełka batikowe.

55971

Fabryczny skład wyrobów wełnianych i bawełnianych pod firmą

„Najtańsze źródło”

Łódź, Dzielna 26, Telef. 13-87.

poleca stale na składzie:

Sukna i korthy fabryki:

K. Bennicha, S. Barcińskiego B. Waks

Dzi i bawełniane:

Szreiber i Groman Krusze Ender, I. K. Poznański i in. firm

UWAGA: Taniej niż wszędzie, bo w prywat. mieszk. — **Hurt i Detal.** — 5700k1

Sprowadzam maszynę męską Wia domość ul. Kilińskiego 197 w sklepie. 1396-1

TELEFON kucię. Oferty z ceną prosto składać do Rozwoju pod „Telefon 1302-4”

Małde psy czystej rasy wilczej do sprzedania Andrzeja 57 wiadomość u stróża. 1520-1

Do sprzedania: małątki ziemskie, gospodarstwa rolne dmy, wille, place, interesa handlowe poleca biuro „Fortuna”, Łódź, Wólczańska 165 tel. 14-93. 1285-27

Place przy Sienkiewiczowce do sprzedania. Wiadomość Pabjanicka 59 2000-1

Stare zapisy po starych cenach
sprzedaje firma Szmachel i Kozner Łódź Piotrkowska 100 i 111a 160. Damskie palta, spodnie czki, bluzki, koszule staniczki, halki. 5544d

Różne:
Skład skór, kopyt, prawideł i przyborów szewskich. Sienkiewiczza 25. 1156-7

Poszukuje mieszkania 1-gi pokoj przy rodzinie oddzielne wejście. Oferty do Rozwoju pod „S. Omieciński”. 1342-4

MŁODY handlowiec z długoletnią praktyką w branży koontaino-winnej poszukuje posady. Łaskawe oferty do Rozwoju pod „S. K”. 1344-7

potrzebny krawiec znający krój swojej maszyny. Wiadomość Zakątna 46 m. 2. 1338-2

potrzebna pracznka Konstancy-nowska 36. 1321-1

Młody energiczny człowiek z 2-kl. wykształceniem poszukuje zajęcia ekspedytora inkasenta lub woźnego. Oferty do Rozwoju pod „A. Z.” 1310-1

inteligentną osobę do samodzielnego zajęcia się domem i dziećmi, bony, gospodynie poleca pierwszorzędne biuro naczytelskie Adamowiesowej Piotrkowska 91. 1337-1

potrzebne zaraz panienci do naki szycia i kroju. Kilińskiego 128 tr. I p. m. 5. 1355-1

sklep spożywczy do sprzedania. Wiadomość: Przejazd 45. 1352-3

Okazywanie do sprzedania place w Aleksandrowie przy tramwaju. Wiadomość na miejsce Pabjanicka 50, Aranowski ogródnik. 1440-2

Maszyny pocioszcnicze sprzedaje, kupuje, przyjmuję do reperacji. M. Szreter, Piotrkowska 185. 1371-1

Łóżko z materacem, szafę, maszynę „Singera” sprzedam. Przejazd 24, m. 1. 1374-2

Otomane łózka z matercami krzesła sprzedam. Głaska (Długa) 4 — 17, lewa oficyna. 1375-2

2 duże obrazy, nadające się dla kinematografu lub restauracji i lampy elektryczne okazuję do sprzedania. Wysoka 25, Czerkaski. 1353-2

Dotyż za 16 i 8 milionów przy Bałuckim Rynku, sklepy, wille, place sprzedajemy. Piotrkowska 197 — 16, prawa oficyna, „Pośrednik”. 1366-3

Do sprzedania kilkanaście akcji T-wa Kąpiel Morskich. Główna 41, m. 19. 1376-2

Do sprzedania piwiarnia w dobrym punkcie. Lokal obszerny nadaje się na każdy interes ul. Leszno № 2, m. 5, Pabjanice. 1345-2

Maszynę do szycia sprzedam. Grabowa 19, m. 28. 1346-3

Dom dwupiętrowy do sprzedania. Wiadomość: ul. Ludwiki № 25, Zieliński. 1347-3

Okazywanie sprzedam jedwabną suknię czarną, nowa, pierwszorzędnej roboty, ostatniej mody. Wólczańska 72 — 54. 1351-2

MOTOCYKL sprzedam tanio na rowery. Wiadomość: ul. Przejazd 51, m. 12. 1352-1

potrzebuje rymarza na reperaturę uprzejmy na parę tygodni Piątkowski ul. Obywatelska 30. 1354-1

przyjmę sublokatora na mieszkanie, który może wyrobić stałą pracę. Oferty w Rozwoju pod „Robotnik” 1331-1

Uczeń 7-jej kl. udziela korepetycji! Specjalność: niemiecki. Oferty do Rozwoju pod W. S. 1329-4

potrzebne trzy prasowazki kuszniarka, drobiazdzarka i chemiczarka Piotrkowska 112. 1305-1

Ostapę budkę z arzewem i węglem w dobrym punkcie. Wiadomość Rzgowska № 80 m. 1516-1

Zamienię dom 6 mieszkań w Marysinie Ruda Pajaniczna na domek 3 mieszkańia Wichert Rzgowska Nr. 45. 1315-1

Szofer — mechanik z doświadczeniem poszukuje posady. Łaskawe oferty upraszam pod L. A. do Rozwoju. 1318-1

Mudowa i reperacja sudi pod gwarancją. Zakład w Łodzi Rzgowska 141 Witczak. 1276-4

Automonter szofer slusarz z dobrą praktyką poszukuje zajęcia od zaraz, pensja od nowo. Oferty do Rozwoju pod „Łódź prowincja” 1295-2

potrzebna pracznka i prasowazczka. Kilińskiego 152, prawnia. 1252-2

Zagubione dokumenty

Strzelcówna Aniela ucz. Gimnazjum p. St. Rajskiej zgubiła matrikulę. 1354-1

Przytelski Franciszek zgubił świadectwo dwóch koni, 1-0 wylane w II-im kom. Pol. Państw. w Łodzi, II-gie we wsi Górk Male. 1359-3

Łaskawe Renhold zagubił kartę zwolnienia wydana w Łodzi z 31 p. 1360-3

Żulc Roman zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 1364-5

Żefaryłowicz Antoni zagubił kartę powołania wydaną w Pabjanicach. 1344-3

Jodke Teofil zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 1375-3

Jasiński Józef zagubił b-let koleiowy wolnej jazdy wydany w Łodzi przez st. Łódź—Fabr. 1319-1

Watułowicz Kalistrat zagubił paszport wydany z gminy Gorodniczanka p. Prażany. 1309-1

Kozłowski Franciszek zgubił kartę bezterminowego urlopu wydaną z 3-go pułku wojsk kol. w Łodzi 1305-1

Markowska Stanisława zgubiła paszport polski wydany w Izdowie na Pomorzu starostwo Działdów. 1324-2

Poszukuje

zaraz pracow tego i rzetelnego ogrodnika (gospodarza) na wies do małątki ziemskiej. Zgłaszać się u Teodora Wądnara ul. Piotrkowska 101. od godz. 10 do 1-jej rano. 544k3

Potrzebne

szwachki do wojskowej bielizny zaraz Zielona Nr. 16 m. 3. 343k1

Okazja!

sprzedam szcęg nową napa kryta 40 lokcji długa 10 szeregowa, 6 wysoka. Hrabowska 19. 340k3

Dr. Artur Banasz

urolog. (655) Choroby nerek, pęcherza i dróg moczopłciowych; choronczna rzęzączka. Od 5/2 — 7 m. Mionuszkki 11.

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Ala! Kupię meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia. Place najwyższe ceny Łaznik, 6-go Sierpnia 28, m. 13, parter. 1105-5

AA Meble sytained, stołowe szafy, łózka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przech dziecko Piotrkowska 108. 6262-0

AI Kredensa, szafy, łózka, stoły, krzesła, otomane, tremo, garderoby, bielizniarkę sprzedam tanio. Sienkiewiczza 59, 21, oficyna, pierwsze piętro, Kaliński. 1294-3

A kuszerka Pipikowa przyjmuję panie miejscowe i przyjezdne Piotrkowska 132 — 14. 1372-17

Jest do sprzedania szata, i para łózek, kozetka zegar i różne stare meble. Krucza № 4 m. 18. 1338-1

Okazywanie tanio wyprzedzę kolierzy wiedeńskich wełowych podwojny 3,500, i pojedynczy 3,000 różnej wielkości. Łódź ul. Główna № 17 Jan Brust. 1320-5

Do sprzedania sklep z mieszkaniem, ul. Ludwiki 25. 1327-3

Motocykl i rower firm. N.S.U. w dobrym stanie sprzedam Franciszkańska 38-26 1325-2

Gramofon sprzedam ul. Napiorkowskiego 78 m. 6. 1326-2

W chrześcijańskim domu kupicie tanio towar biały na farasach wyspy Rozwadowska (Zamenhoffa) 25 m. 14. 1341-2

BANKI do mleka w dobrym stanie poszukuje kapię narzędzia rolnicze, Mieczarnia Nowo-Zarawska 37. — 1

Kupię plac blisko kolei w Zgierz. Wiadomość Zgierz, ul. Szczęśliwa 2 Sypniewski. 5692-1

potrzebna zdolna uczennica do kamizelki Sienkiewiczza 91 m. 14. 1361-3

Dnia 23 rano uciekła jasna sukienka rasy wiczej. Łaskawy znalazca zechce zawiadomic za do brem wynagrodzeniem Al. i Matia 50 m. 8. 1340-2

Zostal znaleziony wózek ręczny na pola przy ul. Sm. gowej. Prawy właściciel może się zgłosic Nowo Łagiewnicka 20. 1365-1

WYPOŻYCZALNIA ksiąg, żek nowości i Zurnali paryskich. Formy „Ognio” Sienkiewiczza 67 (róg Nawrot) 1356-1

Francuski edo języka lekcje, korektury i konwersacja. Cena przystępna. Zgłaszać się do „Ognio” Sienkiewiczza 67 10-7. 1357-1

Wózek ręczny 4 kołowy znaleziono. Prawy właściciel odebrać może Podrzeczna 55. 1337-3

przyjmuję zamówienia na kołdry watowe, puchowe z własnego i powierzonego materiału. Wykończenie solidne i wykwinne. Ceny umiarkowane. Główna 52 Gróbelna. 1255-5

Zamienię pokój kuchnie omontowane w śródmieściu elektrycznością, parter na także albo dwa pokoje dopłata od umowy. Oferty S. S. 1348-3

potrzebny wspomnik do otwarcia tego interesu. Wiadomość ul. Zakątna № 46 m. 2

Mam lokal przyjmuję współnika kapitał 2 milionów odstąpię mieszkanie jedno pokojowe. Oferty pod „Sezonowy”. 1353-2

Pracownia sakiem wykonywa roboty po cenach przystępnych. Potrzebne zdolne panny. Konstancy-nowska 5 m. 22. 1350-2

zabłakana suka rasy wilczej. Jest do odebrania przy ul. Ogrodowej 56 m. 1 za zwrotem kosztów. 1370-3

poszukuje dwóch pokoi z kuchnią. Cena obojętna. Oferty sub K. B. 1361-2

inteligentna panienka z 4-ro kl. wykształceniem przyjmie jakąkolwiek odpowiednią pracę. Łaskawe oferty proszę składać pod „Zaraz”. 1338-1

pies duży biały z brązowymi łatkami jest do odebrania ul. Nowa 5 lub 9 u kapr. Trojanowskiego za zwrotem kosztów. 1367-1

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 750 mc., za tekstem 500 mc., z wyjątkiem 300 mc., wśroci drabojaj 400 mc., necarologii 500 mc., konkursy 500 mc. za wiersz nonparelowy lub inni inne loty proce drozej. Stronica przed tekstem dla ogłoszenia dotychczas na 3 razy, natomiast 5 tam w. Wywiazanie z ogłoszenia honorarium w wys. Relacja za bezplatnie. Ogloszenia przy przypomnieniu „Rozwoju” można zamawiac w dowolnym czasie i miejscu. Redakcja „Rozwoju” nie odpowiada za skutki ogłoszen. Wszelkie ogłoszenia, które nie sa oznaczone jako „płatne” nie sa zabierane do druku. Wszelkie ogłoszenia, które nie sa oznaczone jako „płatne” nie sa zabierane do druku.